Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА ХАЛҚ ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

ГАЗЕТА 1928 ЙИЛ 11 ДЕКАБРДАН ЧИҚА БОШЛАГАН

№ 19 (8759).

24 январь 1986 йил жума

Баҳоси 3 тийин.

РЕЗЕРВЛАР ҲИСОБИГА

ЎЗБЕКИСТОН ССР ВА ЎЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ 60 ЙИЛЛИГИ НОМЛИ «ЎЗБЕКСЕЛЬМАШ» ИШЛАБ ЧИҚАРИШ БИРЛАШМАСИ КОЛЛЕКТИВИНИНГ 1986 ЙИЛГИ

СОЦИАЛИСТИК МАЖБУРИЯТЛАРИ

◆ Пландагидан ташқари 400 минг сўмлик, шу жумладан 50 та сеялка ва гербицидларни тупроққа соладиган 100 та мослама ишлаб чиқарилади.

«Узбексельмаш» бирлашмаси коллективи КПСС XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съездини муносиб кутиб олиш учун мусобақалашиб, ўн биринчи беш йиллик плани ва социалистик мажбуриятларини барча техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича бажарди. 1985 йилда бирлашмада ишлаб чиқариш ҳажми 7,1 процент, меҳнат унумдорлиги 5 процент ортди.

Маҳсулот таннархи 0,5 процент арзонлаштирилди, пландагидан ташқари миллион сўмлик фойда олинди. Топшириқдагидан ташқари 800 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Узбексельмашликлар партиянинг мамлакатни социал-иқтисодий ривожлантиришни жадаллаштиришга қаратилган стратегик йўлини амалга оширишга муносиб ҳисса қўшишга интилиб, 1986 йилда зиммаларига қуйидаги социалистик мажбуриятларни олдилар.

Иқтисодий эксперимент имкониятларидан тўлароқ фойдаланиш, фан-техника ютуқларини, ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг илғор тажрибасини жорий қилиш ҳисобига хўжалик фаолиятининг барча кўрсаткичлари бўйича топшириқлар ортиғи билан бажарилади. Йиллик план 1986 йилнинг 28 декабригача адо этилади. Пландагидан ташқари 400 минг сўмлик товар маҳсулоти, шу жумладан, 50 та сеялка ва гербицидларни тупроққа соладиган 100 та мослама ишлаб чиқарилади. Истеъмолчиларга шартнома мажбуриятларига мувофиқ техника етказиб бериш таъминланади.

Ишлаб чиқаришни техник қайта ускуналаш, иш ўринларини аттестациядан ўтказиш ва рационал жойлаштириш, меҳнатни ташкил этиш ва рағбатлантиришнинг бригада формасини такомиллаштириш ҳисобига меҳнат унумдорлигининг пландагидан ташқари 0,5 процент ортишига эришилади.

Хом ашё ва ёқилғи-энергетика ресурсларини тежаш, ноишлаб чиқариш харажатларини камайтириш ҳисобига маҳсулот таннархи 0,5 процент арзонлаштирилади ва пландагидан ташқари 150 минг сўм фойда олинади.

Янги техникани ишлаб чиқаришга жорий этиш бўйича 41 та тадбир амалга оширилади, камида 100 нафар кишининг меҳнати механизациялаштирилади ва автоматлаштирилади. 2,5 миллион сўмлик кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқарилади, бундай маҳсулотлар тайёрлаш ҳажми 13,1 процент кўпайтирилади, 2 та янги буюмни тайёрлаш ўзлаштирилади. СХУ-4 маркали сеялка Давлат сифат белгиси аттестациясига ҳавола этилади.

Меҳнатни ташкил этишнинг бригада формаси билан ишчиларнинг 85 процентини қамраб олиш, меҳнат интизомини мустаҳкамлаш асосида иш вақтининг йўқотилиши 5 процент, кадрлар қўнимсизлиги 10 процент камайтирилади. Корхонада меҳнат ва маиший хизмат шароитларини яхшилаш мақсадларида маиший хизмат хоналари тўла ремонтдан чиқарилади, 3 минг квадрат метр саҳнли уй қурилади.

Жиззах областининг Зарбдор районидаги «Ленин йўли» совхози ва Тошкент областининг Тошкент районидаги Ўзбекистон 50 йиллиги номли колхоз меҳнаткашларига қишлоқ хўжалик техникасини ремонт қилишда, сиёсий-оммавий ишларда оталиқ ёрдами кўрсатилади.

Социалистик мажбуриятлар «Узбексельмаш» бирлашмасининг меҳнат коллективлари йиғилишларида қабул қилинган.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ВА ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ XXI СЪЕЗДИНИ МУНОСИБ МЕҲНАТ СОВҒАЛАРИ БИЛАН КУТИБ ОЛАЙЛИК!

ШАНБАЛИК ТЎЛҚИНИДА

Вазифалар белгилаб олинди

«Средазсельхозмаш» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг ишчилари КПСС XXVII съездига бағишланган меҳнат байрамида смена нормаларини ошириб бажаришга ваъда бердилар. Цехларга беш юздан ортиқ киши келади. Тежалган материаллардан токчилик учун бешта универсал машина ясашга, беш минг сўмлик эҳтиёт қисмлар ишлаб чиқаришга қарор қилинди.

Бундан ташқари, ишлаб чиқариш чиқитларидан халқ истеъмол моллари тайёрлаш мўлжалланади. Кунлик иш ҳақининг ҳаммаси ўн иккинчи беш йиллик фондига ўтказилади.

(ЎзТАГ).

44 минг киши қатнашади

КПСС XXVII СЪЕЗДИ шарафига Коммунистик шанбалик ўтказиш бўйича Янгийўл шаҳар штаби меҳнат коллективларининг 15 февраль куни амалга ошириладиган ишларини аниқлаб чиқди. Шу куни умумхалқ ҳашарида 44 мингдан кўпроқ киши иштирок этади. Улардан 10,5 минг киши бевосита иш жойларида бўлади. Жумладан, фақат саноат корхоналарида 7200 ишчи меҳнат қилади.

Мамлакатимиз илғор ишлаб чиқариш коллективларининг съезд шарафига шанбалик ўтказиш тўғрисидаги ватанпарварлик ташаббусига шаҳарда биринчи бўлиб қўшилган «Лаззат» қандолат ишлаб чиқариш бирлашмаси ва қишлоқ хўжалик деталлари тажриба-экспериментал заводи ишчилари 15 февралда энг юксак меҳнат унумдорлигига эришиш, тежалган материаллар ҳисобига маҳсулот ишлаб чиқаришга қарор қилган эдилар. Уларнинг бу даъвати бошқа корхона, транспорт ва қурилиш коллективлари томонидан ҳам қизғин қўллаб-қувватланди.

Меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш туфайли шанбаликда шаҳар саноат корхоналарида 815 минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш мўлжалланяпти. Бу одатдаги кунлардан 17 процент кўпдир. Ишчилар меҳнат байрами куни 730, минг сўмлик кенг истеъмол моллари ишлаб чиқарадилар. Қурувчилар 50 минг сўмлик қурилиш-монтаж ишларини бажариш, транспортчилар 22 минг тонна халқ хўжалик юкларини манзилга етказишни мўлжаллаб турибдилар. 31 минг нафар янгийўллик эса шаҳарни ободонлаштириш билан шуғулланади.

Коммунистик шанбаликда ишлаб топилган 42 минг сўм пул ўн иккинчи беш йиллик фондига ўтказилади. Шанбалик ўтказиш бўйича шаҳар штаби ҳозир барча корхона, ташкилот ва муассасаларда юксак меҳнат унумдорлигига эришишни таъминлаш юзасидан ташкилий ишларни амалга оширмоқда.

Э. МАДИЁРОВ.

Ремонтчилар ҳиссаси

Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети Тошкент тажриба-ремонт механика заводининг коллективи КПСС XXVII съездига бағишланган Коммунистик шанбалик жамғармасига 45 минг сўмлик маҳсулот қўшишни мўлжаллаб қўйди. Шу куни республиканинг колхоз ва совхозларига ремонтдан чиқарилган 35 мотор, 16 гидропресс, кўпдан-кўп тикланган узел ва деталлар юборилади. Маҳсулотнинг бир қисми тежалган ресурслар ҳисобидан тайёрланади.

(ЎзТАГ).

МАҲОРАТ МАКТАБИ

Тошкент тракторсозлари коллективида, цехлардаги илғор тажриба мактабларида ўтказилаётган очиқ дарслар социалистик мусобақа самарадорлигини оширишнинг муҳим резерви бўлиб қолди. Станокчи, бирлашма партқомининг аъзоси Вера Марковна Харитонова механика цехининг ёшлари учун ана шундай ишчилар маҳорати дарсини ўтказди.

Вера Марковна юксак маҳорати ва хизмат зонасини кенгайтирганлиги туфайли (у бир йўла икки станокда тракторлар учун деталлар тайёрламоқда) ўтган беш йиллик топшириғини тўрт йилда бажарди. Айни пайтда бир неча шогирдига ўз касбини ўргатди.

Машғулот чоғида Вера Марковна тингловчиларга операцияларни бажаришни бирга қўшиб олиб боришга имкон берадиган иш жойини оқилона ташкил этиш тажрибаси ҳақида сўзлаб берди, тезкорлик усулларини намойиш қилди. У бригаданинг иқтисод ва тежамкорлик учун курашдаги иштироки ҳақида ҳикоя қилди. Коллектив моддий ресурслардан фойдаланишда тежамкорлик билан иш юритиб ўтган йили 300 килограммдан ортиқ мойлаш материаллари ва бир неча юз сўмлик асбобларни тежаб қолди.

Ўн иккинчи беш йилликнинг биринчи йилида В. Харитонова ва унинг бригададаги ўртоқлари КПСС XXVII съезди очиладиган кунга қадар икки ойлик топшириқни бажариш, модернизация қилинган трактор учун деталлар комплекти тайёрлашни таъминлаш ташаббуси билан чиқдилар. Бу ташаббусни бошқа бригадалар қўллаб-қувватлади.

(ЎзТАГ мухбири).

ОЛМАЛИҚ мис эритиш заводининг кўпгина ишчилари «КПСС XXVII съезди шарафига — 27 зарбдор ўн кунлик!» шиори остида бошланган социалистик мусобақада қатнашиб, меҳнатда яхши кўрсаткичларга эришмоқдалар. Конверторчи Низоми Мухсинов шундай пешқадамлардан ҳисобланади. У топшириқни доим ортиғи билан бажармоқда. Ушбу суратда конверторчи Н. Мухсиновни кўриб турибсиз.

В. СИРОТКИН фотоси.

Мақсадга етиш учун курашмоқ керак

—...МАКТАБНИ тугатдингми? — сўради Маҳамад ака Нортоев.

— Ҳа, — деди Зоҳид.

— Энди нима қилмоқчисан?

— Ишлайман, ёлғиз онамга қийин...

— Баракалла, — деди бригадир. — Хат-саводинг бор. Эртадан далага ишга чиқавер. Менда табелчи бўласан...

Зоҳид хурсанд бўлиб кетди. Буни эшитгач, Зеби аянинг ҳам кўнгли анча таскин топди. Меҳнат қилган кишининг келажаги, албатта, яхши бўлишини она чин дилдан ҳис этарди.

...Зоҳид ишга жуда тез кўникиб кетди. У табелчиман деб дафтар-қалам кўтариб юрмай, ҳар бир ишда бригада аъзоларининг энг яқин ёрдамчиси бўлди. Кунлар, ойлар ўтгани сайин деҳқончиликдаги тажрибаси ортиб борди. 1971 йил М. Нортоевни колхоз фермасига мудир қилиб тайинлашди.

— Бригадага раҳбарлик қилишни Зоҳиднинг ўзига топширсак, — деди шунда Маҳамад ака колхоз раисига. — Ёш бўлишига қарамай деҳқончиликда жуда кўзи пишган. Бемалол уддалаб кетади.

Устозининг ишончини оқлаш учун Зоҳид бор маҳорати, билими, тажрибасини ишга солди. Иноқлик, ҳамжиҳатлик билан меҳнат қилаётган коллектив аъзоларининг ҳар бири кўнглига йўл топа билди, уларга таянди. Ҳар куни устози сингари ишга барвақт келиб, колхозчиларни далада кутиб олишни одат қилди. Эртанги бажарилиши лозим бўлган ишларни эса бир кун олдин режалаштириб, ҳар бир кишининг вазифасини аниқ белгилаб берарди. Ўғитлар кўп ҳолларда очилиб, сочилиб ётарди. Коллектив аъзолари билан омборхона қуришди. Шинам дала шийпони бунёд этилди. Дала ишларини, агротехника тадбирларини бажаришда илғорлар тажрибасига, фан ютуқларига суянди. Шу туфайли ҳар йили план-топшириқларни муваффақиятли бажарадиган бўлди.

Бригадир ҳалол меҳнати билан кўпчиликнинг ҳурматини қозонди. Коммунистлар партияси сафига қабул қилинди. Меҳнатда эришган юқори кўрсаткичлари учун учинчи даражали Меҳнат Шуҳрати ордени билан тақдирланди. Ишлаб чиқаришдан ажралмаган ҳолда Тошкент Қишлоқ хўжалик институтининг мева ва сабзавотчилик факультетида сиртдан ўқиди. Тажрибасини назарий билимлар билан бойитди.

— Область партия конференциясида, — дейди З. Роҳоббоев, — қишлоқ хўжалигини ривожлантиришнинг энг муҳим масалалари атрофлича муҳокама қилинди. Хусусан, бизнинг районимизда йўл қўйилган камчилик ва нуқсонлар ҳам рўй-рост очиб ташланди. Бунда бизнинг хўжалигимиз аъзоларининг ҳам айби бор, албатта.

...Ўтган йил якунига кўра Оржоникидзе районидаги Ленин номли колхознинг З. Роҳоббоев бригадаси деҳқонлари маҳсулот турлари бўйича планларини бажарган бўлишса-да, хўжаликда давлатга картошка, сабзавот, мева, узум, дон ва сут топшириш планлари уддаланмай қолиб кетди. Умуман, ўн биринчи беш йилликда ҳам кўпгина соҳаларда белгиланган марралар эгалланмади. Бунга колхоз правлениеси, партия ташкилоти, коммунистлар бефарқ қараб туришмади, албатта. Йўл қўйилган нуқсонларни бартараф этиш чора-тадбирлари ишлаб чиқилди.

— Ўзингиз ўйлаб кўринг, ҳар бир киши оила бошлиғи сифатида томорқасидан унумли фойдаланишга, кўпроқ ризқ-насиба олишга, эҳтиёждан ортиқчасини халққа етказиб беришга ҳаракат қилади, — дейди З. Роҳоббоев. — Бригадада ҳам, колхозда ҳам худди шундай-да. Коллектив ҳар бир аъзосининг моддий манфаатдорлигини ошириш керак. Улар деҳқончиликдан келадиган даромаднинг мўмай бўлишини олдиндан хис қилишлари лозим. Ана шунда ишлар юришгандан-юришади. Лекин кўп ҳолларда бизда ана шу масъулият хисси етишмайди, деб ўйлайман. Шунинг учун ҳам бригадаларда планлар бажарилмай қоляпти. Ердан, техникадан ва бошқа моддий ресурслардан етарлича тадбиркорлик билан фойдалана олмаяпмиз.

КПСС XXVII СЪЕЗДИ ДЕЛЕГАТЛАРИ

Масалан бригадамизга биргина Т-28Х маркали трактор биркитилган. Уни 30 йилдан буён тракторчилик қилиб келаётган Аҳмад Рўзиматов бошқаради. Ёлғиз ўзи кўпгина турлардаги экинларни — сабзавот ва картошкаларни парваришлашдан тортиб, то йиғиб-териб олгунча бўлган ишларни бажаради. Иш сифатига алоҳида эътибор қилади. Бироқ бригадада хусусан, колхозда экин майдонларининг майда карталарга бўлиб ташланганлиги механизаторлар ишида қийинчилик туғдиряпти. Бу эса ортиқча сарф-харажатлар учун йўл очиб бераяпти. Тежамкорликка эришиш учун эса агротехника тадбирлари бир-бирига яқин бўлган экин турларини ёнма-ён парваришлашни тажрибадан ўтказаяпмиз. Айниқса, эртаки экин экишда бу масалага алоҳида аҳамият беришляпти. Чунки биз бу экинларнинг ҳосилини бир вақтда йиғиштириб олиб, майдонларни ўртаки ва кечки экинлар учун бир хил тарзда тайёрлаб қўйишимиз керак бўлади.

Об-ҳавонинг илиқ-иссиқ келиши муносабати билан далада плёнка остига сабзавот ва картошка уруғлари экиб қўйилди. Икки гектар ерга ош лавлаги, 1,5 гектар майдонда картошка, 2 гектар жойга сабзи ва редиска уруғлари сепилган. Ўтган кузда 4 гектар майдонга саримсоқ ҳамда август пиёзлари экилган эди. Ҳозир уларнинг ривожи яхши.

— Деҳқончилик — таваккалчилик эмас, — дейди З. Роҳоббоев. — Умид билан ерга уруғ қададингми, об-ҳавонинг қандай келишидан қатъий назар ўз олдингга қўйган мақсадга эришиш учун курашишинг керак.

Бригадада ҳамма ана шу шиор билан меҳнат қиляпти. 1,5 гектар майдондаги картошка тепасига плёнкалар келтириб қўйилган. Ким билади, об-ҳаво қандай келади. Бирдан совуқ кунлар бошланиб кетиши мумкин, шунда плёнка қўл келади.

Умуман, бригадирнинг нияти — эртаки экинларни мумкин қадар вақтлироқ истеъмолчиларга етказиб бериш, бу билан эса хўжалик экономикасини янада мустаҳкамлашга улуш қўшишдан иборатдир.

Бу йил бригада деҳқонлари картошка ҳосилдорлигини 150, сабзавотни эса 300 центнерданга етказишга аҳд қилишган. Дала ишларини амалга оширишда бригада аъзоларидан Абдурайим Умаров, Хузриддин Марайимов, Марғуба Мирҳамидова ва Машкура Мадаминовалар астойдил жон куйдиришаяпти.

Бригада экинзорларининг бир қисми тўқай зонасига жойлашган. Шунинг учун ҳам айни пайтда арик-зовурларни тозалаш ишларига катта эътибор берилмоқда. Барча майдонлар сифатли шудгорланиб, далаларга кўплаб маҳаллий ўғит чиқарилган. Эртаки экинлар учун эгатлар олиб, тайёрлаб қўйилган. ...Бригада бошлиғи эса ҳамиша дала бошида. Ҳар куни ер билан тиллашмаса Зоҳиднинг кўнгли жойига тушмайди. Чунки у истиқболга ишониб яшайди, меҳнат қилади!..

Қ. КАРИМОВ.

Бугун — ягона сиёсий кун

СИЁСИЙ ДОКЛАДЧИЛАР — КОНФЕРЕНЦИЯ ДЕЛЕГАТЛАРИ

Бугун областимиз меҳнат коллективларида навбатдаги ягона сиёсий кун ўтказилади. У Тошкент область XXII партия конференцияси якунларига бағишланган.

Сиёсий докладчилар саноат корхоналари, қурилиш ва транспорт ташкилотлари, хўжалик ва муассасалар, ўқув юртларида конференцияда муҳокама этилган масалалар, қабул қилинган қарорларни амалга ошириш соҳасида меҳнат коллективлари олдида турган вазифалар тўғрисида гапириб берадилар. Меҳнаткашларнинг бутун куч-ғайратини КПСС XXVII съездини муносиб кутиб олиш учун социалистик мусобақани янада авж олдиришга, 1986 йил ва ўн иккинчи беш йиллик план-топшириқларини муваффақиятли бажариш учун курашга қаратиш зарурлиги алоҳида уқдирилади.

Суҳбатларни ўтказишда партия комитетларининг сиёсий докладчилари билан бир қаторда область партия конференциясининг барча делегатлари иштирок этадилар.

МУСТАҲКАМ ТИНЧЛИК ПРОГРАММАСИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари М. С. Горбачевнинг 1986 йил 15 январдаги Баёноти алоҳида китобча шаклида чоп этилди.

Китобчани Сиёсий адабиёт нашриёти чиқарди.

(ТАСС).

ДЕҲЛИГА КЕТА ТУРИБ

Ҳиндистон парламентининг таклифига биноан расмий дўстона визит билан Деҳлига бораётган КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиуми Раисининг биринчи ўринбосари В. В. Кузнецов бошчилигидаги СССР Олий Совети делегацияси 23 январь куни Тошкентда қисқа муддат тўхтаб ўтди.

Тошкент аэропортида делегацияни Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмонхўжаев, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумининг Раиси О. У. Салимов, бошқа расмий кишилар кутиб олиб, кузатиб қўйдилар.

(ЎзТАГ).

МУКОФОТЛАР ТОПШИРИЛДИ

МОСКВА, 22 январь. (ТАСС мухбири). Меҳнатда жуда катта ютуқларга эришган социалистик мусобақа илғорларига 22 январь куни Кремлда 1985 йилги СССР давлат мукофотлари лауреатларининг дипломлари ва фахрий нишонлари топширилди. ВЦСПС Раиси С. А. Шалаев мукофотларни топшириб, лауреатларнинг зарбдор иши мамлакатнинг миллион-миллион меҳнаткашлари учун юксак меҳнат ғайрати ва сиёсий активлик, уюшқоқлик ва интизом намунаси бўлиб хизмат қилишини уқтириб ўтди. Улар стахановчилик анъаналарига, давр талабига амал қилиб, меҳнат ва ишлаб чиқаришни ташкил этишнинг фан-техника тараққиётига асосланган сифат жиҳатидан янги даражасига эришмоқдалар. Лауреатлар ўз меҳнатларига берилган юксак баҳо учун партия билан ҳукуматга самимий миннатдорчилик билдирдилар ҳамда ўзларининг бутун куч ва билимларини бундан буён ҳам социалистик Ватан бахт-саодати йўлида сарфлайверишга ваъда бердилар.

СЎНГГИ СОАТДА

◆ **КОПЕНГАГЕН**

Дания фолькетинги (парламенти) «умумий бозор»ни ислоҳот қилиш программасини кўпчилик овоз билан рад этди. Бугун узоқ давом этган музокаралардан сўнг Дания социал-демократик партияси, сўл радикал партия ва сўл оппозициядаги бошқа партиялар тайёрлаган резолюция қабул қилинди. Бу резолюцияда Европа иқтисодий ҳамжамияти билан музокаралар давомида тузилган лойиҳа қониқарсиз эканлиги таъкидланади. Парламент қарорида ҳукуматга мурожаат қилиб, ҳамжамиятни ислоҳ қилиш программасини қайта кўриб чиқиш юзасидан «умумий бозор» билан янги музокаралар ўтказиш ва ана шу музокаралар натижаларини яна фолькетингга муҳокама учун тақдим этишга даъват этилади.

◆ **РИМ**

Италия ҳукумати Италия парламентининг депутатлар палатасига ишонч билдириш масаласини қўйишга қарор қилди. Бу палатада ҳукуматнинг 1986 йил молия қонуни лойиҳаси кўриб чиқилмоқда. Мамлакат экономикасини ривожлантиришнинг асосий йўналишларини, давлат бюджети асосий моддаларини белгилаб берувчи бу ҳужжат давлат хазинасига тушадиган маблағнинг қўшимча манбаларини қидириб топиш мақсадида социал программаларга, соғлиқни сақлаш ва маориф, пенсия таъминоти эҳтиёжларига маблағ ажратишни кескин камайтиришни кўзда тутади. Ҳукумат оппозициядаги партияларнинг бир қанча тузатишларини рад этиш учун ишонч билдириш масаласини кун тартибига қўйишдек охирги чорани кўрмоқда.

Ҳукуматнинг қарорини сўл кучлар вакиллари қаттиқ танқид қилдилар.

◆ **ГАВАНА**

Сальвадордан олинган хабарларга қараганда, ҳукумат қўшинлари мамлакат пойтахтидан 12 километр масофада жойлашган Апопа шаҳрини қаршилик кўрсатмай қўзғолончиларга топширдилар. Минглаб кишилар партизанларни табриклаш учун уйларидан чиқишди. Фарабундо Марти номидаги миллий-озодлик фронти отрядлари қисқа жангдан сўнг Сан-Висенте департаментидаги Теколука шаҳрини ҳам эгалладилар. Қўзғолончиларнинг «Венсеремос» радиостанцияси берган ахборотда Морасан департаментида жазо кучларининг «Рональд Рейган» жазо батальони билан ватанпарварлар ўртасида шиддатли тўқнашув юз берганлиги ҳамда америкапараст режим авиацияси Кускатлан ва Кабаньяс департаментларида бир қанча аҳоли пунктларини бомбардимон қилганлиги айтилади.

◆ **ВАШИНГТОН**

Оқ уй вакилининг хабар қилишича, республикачилар партиясининг конгрессдаги фракцияси раҳбарлари билан учрашувда президент Рейган сандиночиларга қарши қуролли тўдаларга ёрдам бериш йўли билан АҚШ маъмурияти Никарагуа ҳукуматига «тазйиқ ўтказишни давом эттириш» ниятида эканлигини айтди. Маълумки, мазкур молия йили учун конгресс Оқ уйнинг тазйиқи билан МРБ раҳбарлик қилаётган сомосачи каллакесарларга 27 миллион доллар ажратишга «фатво» берди. Келгуси молия йилида бундай ёрдам ҳажми қанча бўлиши аниқ айтилмаган бўлсада, «Вашингтон таймс» газетаси ёрдам 100 миллион долларни ташкил этишини таъкидламоқда.

(ТАСС).

БУ ҲАҚДА ОБЛАСТЬ XXII ПАРТИЯ КОНФЕРЕНЦИЯСИДА ГАПИРИЛДИ

АГРОСАНОАТ КАДРЛАРИ

БУ ЙИЛ пойтахт области меҳнаткашлари, шу жумладан, агросаноат ходимлари олдида катта вазифалар турибди. Бу вазифаларнинг кўлами, моҳияти, уларни амалга оширишда нималарга эътибор бериш зарурлиги яқинда бўлиб ўтган область XXII партия конференциясида кўрсатиб ўтилди. Конференцияда қишлоқ хўжалигини интенсив ривожлантиришда агросаноат кадрлари роли масъулиятига алоҳида тўхталиб ўтилди. Шу жумладан, ўрта бўғин кадрлари билан ишлаш қай аҳволдалиги ҳам таҳлил қилинди.

Бу соҳада областда кейинги йилларда бирмунча ишлар қилинди. 8 та ўрта махсус ўқув юртлари: Тошкент ҳисоблаш-бухгалтерия, Р. Мусамуҳамедов номли сабзавот, Тошкент қишлоқ хўжалиги, пахтачилик, паррандачилик, республика сиртқи қишлоқ хўжалиги техникумлари, қишлоқ хўжалигини механизациялаш Бўка техникуми, Чиноз наслчилик совхоз-техникумларида йилдан-йилга кўплаб ўрта бўғин мутахассислари тайёрланмоқда. Масалан, ўтган йили бу билим даргоҳларини 2435 ёш агроном, агроном-кимёгар, техник-механик, иқтисодчи, план ходими, электрик, паррандачи, зооветеринария, ҳисоблаш-бухгалтерия ва ер тузувчи ихтисослиги бўйича кадрлар битириб чиқди. Бундан ташқари 1025 киши сиртдан ўқиб, дипломли мутахассис бўлиб етишди. Бу ўқув юртларида назарий билимлар амалий машғулотлар билан узвий боғлаб олиб борилмоқда. Машғулотларни ўтказишда хўжаликлар, тажриба зонал станциялари, илмий-ишлаб чиқариш бирлашмаларининг катта ва бош мутахассислари ҳам актив қатнашмоқдалар. Ўқувчилар қишлоқ хўжалиги ишлаб чиқаришига интенсив технология омилларини амалда қандай жорий этилиши билан бевосита танишмоқдалар.

Қилинган ишларга якун ясаб шуни айтиш мумкинки, ҳар бир колхоз ва совхозда малакали кадрларга бўлган эҳтиёжни пишиқ-пухта ҳисобга олган ҳолда бундан буён кадрлар билан ишлашнинг истиқболли планларини тузиб чиқиш ва ана шу асосда хўжалик ҳисобидан ўқиш учун кўплаб ёшларни техникумларга юбориш талаб этилади. Бу соҳада ҳам зарур тадбирлар кўриляпти. Айни пайтда областдаги 8 та техникумда 7700 дан ортиқ ўқувчи билим олмоқда.

Бу техникумларда ўқув машғулотларининг юксак савияда, замон талаблари билан ҳамнафас ўтишини таъминлаш — ғоят муҳим вазифадир. Бу вазифанинг муваффақиятли бажарилиши қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариш бўлинмалари, алмашлаб экиш участкалари, ферма ва комплекслар раҳбар составини малакали, истиқболни кўзлаб ишлайдиган, янгиликларни тез илғаб оладиган мутахассислар билан мустаҳкамлаш имкониятини беради.

Ҳозирги пайтда областда меҳнат қилаётган 2771 ўрта бўғин кадрлардан 365 киши олий, 805 киши ўрта махсус қишлоқ хўжалиги маълумотига эгадир. 1670 киши эса практикантлардан иборат.

Кейинги вақтларда областда қишлоқ хўжалиги билимлари халқ университетлари фаолияти ҳам анча жонлантириб юборилди. Областда бундай университетлардан 15 таси ишламоқда. Уларга 3020 тингловчи уюшган. Шундан 1870 киши колхозчи ва 1150 киши совхоз ишчиси ҳисобланади. Халқ университетларида 5 та факультет бор. Улар илмий-тадқиқот институтлари, илмий-ишлаб чиқариш бирлашмалари, совхоз-техникумлар базасида ташкил этилгандир. Бу университетларда дарс ўтаётган ўқитувчилардан 59 киши иқтисод, биология, қишлоқ хўжалиги, ветеринария, кимё, техника фанлари кандидатлари ва докторлардан иборатдир.

Чиноз наслчилик-совхоз техникуми ҳузуридаги халқ университетининг иши, айниқса самарали бўлмоқда. Р. Р. Шредер номли боғдорчилик, узумчилик ва виночилик илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасидаги университетда тупроқнинг агрохимия состави, гектарлар самарадорлигини оширишнинг имкониятлари ўрганилди.

Мазкур университетларда ўқилаётган лекциялар, семинар машғулотлари қишлоқ хўжалигини бошқаришнинг илмий методларини ўрганиш, жорий этиш, касб маҳоратини ошириш, сиёсий дунёқарашни бойитиш, умумий назарий билимларни чуқурлаштиришда агросаноат ходимлари ва мутахассисларига шак-шубҳасиз катта ёрдам бермоқда.

Ўтган йили илмий тадқиқот институтларида ташкил этилган республика илғор тажриба мактабларида область колхозлари ва совхозлари ва агросаноат системасидаги бошқа хўжаликлардан 776 мутахассис таҳсил кўрди, қайта тайёргарликдан ўтди.

Янги йилда техникумлар, халқ университетлари, тажриба мактабларида ўқув, назарий, амалий машғулотларни ташкил этишга янгича ёндашиш керак. Бу замон талабидир. Ҳар бир хўжаликда кадрлар хизматидан оқилона фойдалана билиш, уларнинг куч-ғайратини қишлоқ хўжалигига интенсив технологияни жорий этиш вазифаларини муваффақиятли бажаришга сафарбар этиш ва ана шу асосда СССРнинг Озиқ-овқат программаси бажарилиши соҳасидаги белгиланган тадбирларни муваффақиятли адо этишга эришиш керак. Бу — хўжалик раҳбарлари, бошланғич партия ташкилотлари, мутахассислари зиммасига катта масъулият юклайди. Улар техникумлар, халқ университетларида таълим олиб, малакасини ошириб, тажриба ўрганиб келган кадрларнинг ўз қобилиятларини амалда намойиш этишлари учун барча шарт-шароитларни яратиб беришлари зарур.

Шу муносабат билан СССРни иқтисодий ва социал ривожлантиришнинг 1986—1990 йилларга ҳамда 2000 йилгача бўлган даврга мўлжалланган Асосий йўналишлари лойиҳасининг «Халқ хўжалигини бошқаришни такомиллаштириш» бўлими охирги қисмидаги «Айниқса олий ва ўрта бўғин хўжалик раҳбар кадрлари ва мутахассисларини тайёрлаш системаси янгича талабларга мувофиқ яхшилансин» дейилган фикрларга тўла қўшилиш билан бирга **«Шу мақсадда ишда ўзини яхши кўрсатган қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари — ходимларини ўқишга юборишга алоҳида аҳамият берилсин»** деган сўзларни, «Раҳбар кадрлар ва мутахассисларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва қайта тайёрлаш яхшилансин, кадрларга нисбатан талабчанлик оширилсин» сўзларидан сўнг эса **«Барча раҳбар кадрлар ва мутахассислар зиммасига ўз малакаларини муттасил ошириб бориш вазифаси юклатилсин»** деган жумлалар қўшиб қўйилишини таклиф қиламан.

Зотан, ҳар соҳада, ҳар бир ишда кадрларга бўлган ишонч юксак талабчанлик билан қўшиб олиб борилмоғи зарур. Чунки бу талабда раҳбарнинг савияси, дунёқараши, ҳозиржавоблиги, омманинг ташкилотчиси тарбиячиси бўлиши билан боғлиқ бўлган барча омиллар мужассамлашгандир.

Р. ЗУФАРОВ,
Ўзбекистон ССР Давлат агросаноат комитети республика ўқув методика кабинетининг катта методисти.

КИШИЛАР ҲАҚИДА ҒАМХЎРБЎЛАЙЛИК

ИШЧИЛАРНИНГ меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш ҳақида тинмай ғамхўрлик қилиш ҳар бир корхона маъмурияти ва жамоат ташкилотларининг диққат эътибори марказида турмоғи керак. Бу область XXII партия конференциясида яна бир бор алоҳида таъкидлаб ўтилди. Шу нуқтаи назардан Чирчиқ шаҳридаги қатор корхоналар ва ташкилотларда инсон омилини кучайтириш ҳақида қандай ишлар амалга оширилаётганлиги тўғрисида бироз тўхталиб ўтмоқчимиз.

Маълумки, қаерда ишлаб чиқариш яхши ташкил этилган, иш шароитлари қулай бўлса ўша ерда муваффақият ҳам салмоқли бўлади. Ҳар томонлама ғамхўрлик билан қуршаб олинган ишчи-хизматчилар сидқидилдан, виждонан меҳнат қилишни ўзларининг муқаддас бурчлари, деб ҳисоблайдилар.

Шаҳардаги қатор корхоналар, жумладан, трансформатор, «Узбекхиммаш» заводлари, автоматика тажриба конструкторлик бюроси, «Ғунча» тикувчилик фабрикаси маъмурияти, партия ва касаба союз ташкилотлари бу масалага жиддий эътибор билан қарамоқдалар. Улар меҳнаткашларнинг иш ва турмуш шароитларини, уларга хизмат кўрсатувчи соҳаларнинг ишини яхшилашга қаратилган кўплаб тадбирларни амалга оширишди ва оширишмоқда. Натижада бу корхоналарда ишлаб чиқариш маданияти юксалди. Корхоналар ва ташкилотларнинг қиёфаси ҳам сезиларли даражада ўзгарди. Уларнинг территорияларида кўплаб мевали ва манзарали дарахтлар кўчатлари, буталар, гуллар экилди. Шунинг учун ҳам айримларининг ҳовлиси шинамгина боғни эслатади.

Кўпчилик цехлар ва маъмурий-маиший хоналар техника эстетикаси талабларига мувофиқ жиҳозланган. Бу корхоналар ва ташкилотларда хизмат кўрсатувчи соҳаларни ишлаб чиқариш цехларига яқинлаштирдилар. Ишчи-хизматчиларга хизмат кўрсатиш турлари кенгайди. Бунинг учун қўшимча хоналар ва бинолар қурилди.

«Промтехмонтаж» бошқармаси сўнгги ярим йилда таниб бўлмас даражада ўзгариб кетди. Бу ерда саноат зонаси ишга туширилди. Маъмурий-маиший хизмат кўрсатиш корпуси барпо этилди. Бу корпусда мажлислар зали, ошхона ва бошқа маиший хизмат кўрсатувчи хоналар бор. Ваҳоланки бундан бир йил илгари коллектив асбоб-ускуналарни очиқ жойда монтаж қилишга мажбур эди. Саноат зонасининг ташкил этилиши иш шароитларини тубдан яхшилади.

Бошқарма коллективи ана шу ғамхўрликка жавобан меҳнатда юксак кўрсаткичларга эришди. Ўн биринчи беш йиллик ва унинг якунловчи йили топшириқлари барвақт бажарилди. Ўн иккинчи беш йиллик ҳам меҳнатда яхши бошланди. Монтажчилар бу йилги марраларни ҳам муваффақиятли эгаллаш учун ҳозирданоқ фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Ўзбекистон қийин эрийдиган ва иссиққа чидамли металлар комбинатида ҳам ишчи-хизматчиларнинг меҳнат ва турмуш шароитларини яхшилаш, уларга кўрсатилаётган маиший хизмат турларини кенгайтириш ҳақида муттасил ғамхўрлик қилинмоқда. Цехлардаги маиший хизмат кўрсатувчи хоналарининг санитария ҳолатини яхшилаш юзасидан кўрик-конкурслар ўтказиш анъанага айланиб қолган. «Чирчиксельмаш» заводида ҳам цехлар ва бўлимларнинг маиший хизмат кўрсатиш хоналарини ремонт қилиш ва жиҳозлаш юзасидан жуда кўп иш қилинмоқда. Бу коллектив меҳнатига ижобий таъсир кўрсатаяпти. Машинасозлар ўтган йили давлат планини бажарганликларининг омилларидан бири ҳам шу бўлди.

Лекин ҳатто юқоридаги айрим корхоналарда ҳам иш ва маиший шароитларни яхшилашга ёрдам берадиган барча имкониятлар тўла ишга солинмаяпти. Масалан, «Чирчиксельмаш» заводининг учинчи механика-йиғув цехида реконструкция ишлари жуда чўзилиб кетди. Цех коллективи тор шароитларда ишламоқда. Кўрак терадиган машина ишлаб чиқариш йиллик плани муваффақиятли бажарилди. Лекин бунинг учун коллектив жуда катта куч-ғайрат сарфлашга мажбур бўлди.

— Мен кўрак терадиган машиналарни йиғиш участкасида кран машинисти бўлиб ишлайман,— дейди Л. Шербакова.— Лекин ишга ҳар куни ҳам яхши кайфият билан келмайман. Чунки бу ерда реконструкция ишлари ҳамон давом этиши оқибатида шароит жуда мураккаблашиб кетди. Елвизак доим бўлиб туради. Ёғингарчилик кунларда томдан сув худди челакдан қуйгандек ўтади. Завод раҳбарлари эса реконструкция ишларини тез вақтда тугатамиз, деб жуда кўп ваъда бердилар. Лекин у қоғозда қолиб кетмоқда. Шу йилнинг июль ойида бўлиб ўтган касаба союз ҳисобот-сайлов йиғилишида бу ҳақда яна гап бўлди. Корхона капитал ремонт бўлими вакиллари йиғилишда яна ваъда бердилар. Ремонт ишларини тез вақт ичида тугатамиз, деб сўзларининг устидан чиқишмади.

Бизнингча, завод раҳбарлари ўтган йил план топшириқларини бажариб, қолоқликдан чиққанликларига маҳлиё бўлиб қолганга ўхшайдилар. Бундай кайфиятга тезда барҳам бериш керак. Бу давлатга ҳам, коллективга ҳам фақат зарар келтиришини унутмаслик лозим.

Шу ерда яна бир масала устида тўхталиб ўтишни лозим топдик. Шаҳарда кўпгина ёшлар ётоқхоналари бор. Аксариятида ошхоналар, буфетлар ишлаб турипти. Лекин ёш пойабзалчилар бундай ғамхўрликдан маҳрум этилганлар. Ёшлар ётоқхонасида истиқомат қилаётган ишчи-хизматчилар лоақал буфет очиш ҳақидаги масалани бир неча бор фабрика маъмурияти ва касаба союз ташкилоти олдига қўйдилар. Лекин бу иш ҳам фақат ваъдадан нарига ўтмаяпти. Уларнинг топган баҳонаси буфет учун хона йўқмиш. Ахир шундай хонани ташкил этиш устида корхона маъмурияти ва касаба союз ташкилоти қайғурмаса ким қайғуради? Бу уларнинг бевосита ишлари эмасми?! Лекин нима учундир улар бу муҳим масала билан шуғулланишни ўзларига эп кўрмаяптилар. Бундай ўзибўларчилик кайфиятига тезда барҳам бериш керак.

Бундан кўриниб турибдики, Чирчиқдаги корхоналарда ишчи-хизматчиларнинг меҳнат ва маиший шароитларини яхшилаш учун ҳали кўп иш қилиниши керак. Бу соҳадаги салбий ҳолларни бошқа корхоналарда ҳам учратиш мумкин. Шундай экан, шаҳар партия ва совет ташкилотлари корхоналар раҳбарларига нисбатан талабчанликни кучайтиришлари, уларнинг ишчи-хизматчилар учун ҳар томонлама қулай шароитларни вужудга келтиришдаги масъулиятини оширишлари, бу йўлда хотиржамлик кайфиятига қатъий барҳам беришлари лозим. Бу шу куннинг талабидир.

А. МЕНЧИКОВ,
«Социалистический Чирчик» газетаси бўлим мудири.

ПАРТИЯ СОЦИАЛ СИЁСАТНИ МАМЛАКАТ ТАРАҚҚИЁТИНИ ЖАДАЛЛАШТИРИШНИНГ, ОММАНИНГ МЕҲНАТ ВА ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ АКТИВЛИГИНИ ОШИРИШНИНГ, ЯНГИ КИШИНИ КАМОЛГА ЕТКАЗИШНИНГ, СОЦИАЛИСТИК ТУРМУШ ТАРЗИНИ ҚАРОР ТОПТИРИШНИНГ ҚУДРАТЛИ ВОСИТАСИ ДЕБ, ЖАМИЯТ СИЁСИЙ БАРҚАРОРЛИГИНИНГ МУҲИМ ОМИЛИ ДЕБ БИЛАДИ.

(КПССнинг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасидан).

СОВУҚҚОНЛИК — ТИББИЁТГА ЁТ НАРСА

ПАРТИЯМИЗНИНГ янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасида совет кишиларига хос бўлган коммунистик аҳлоқнинг ажралмас бир қисми бўлган инсонпарварлик аҳлоқи ҳақида шундай дейилади: **«У меҳнаткаш инсонни улуғлайди, унга чуқур ҳурмат билан суғорилган бўлиб, инсоннинг қадр-қимматига нисбатан хуружларга муросасиздир. У кишилар ўртасида чинакам инсоний муносабатларни, ўртоқларча ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам муносабатларини, хайрихоҳлик, ҳалоллик, шахсий ва ижтимоий ҳаётда софдиллик ва камтарликни қарор топтиради».**

Аммо, ҳаётга бир назар ташлайлик. Ҳамма ерда шундайми? Йўқ. Айрим муассасаларда ишловчи ходимлар ўзларининг эл олдидаги бурчи ва масъулиятини унутиб қўядилар. Шу ўринда кўпчиликни ранжитган бир воқеа ҳақида ҳикоя қилмоқчиман.

Ўзбекистон ССР Соғлиқни сақлаш министрлигининг 3-клиник касалхонаси қабулхонасида хотин-қизлар, эркаклар, ёш болали аёллар— жами 20 га яқин киши навбат кутиб ўтирарди. Улар орасида 70—80 ларга бориб қолган чол билан, чамаси 5-синфларда ўқиса керак, қўлтиқтаёқли, оёқлари ногирон бола ҳам ўтирарди. Уни кўрган одамнинг юраги увишарди.

Ногирон болани касалхонага ётқизиш учун олиб келган ота у билан қабулхонага кириб чиққач, оғир хўрсинди.

— Нима дейишди, ота,— сўрадим унинг ҳолига ачиниб.

— Эртага келарсиз деб чиқариб юборишди. Узоқ қишлоқдан болани яна қандай қилиб олиб келаман,— деб зорланди у.

Чиноздан келган бу нуроний чолнинг айтишича, эрта тонгдан кечгача навбат кутавериб, ҳолдан тойибди.

— Кетманг, ота,— деди ўтирганлардан бири,— врачнинг олдига кириб аҳволингизни тушунтиринг...

Бир зум тараддудланиб, яна ичкарига кириб чиққан чол болага секин шипшиди:

— Мен сени қолдириб кетаверармишман, эртага ойинг келади...

Интиқ кўзлари жовдираган бола ўтирган жойида юзини терс ўгириб ерга қаради-ю, йиғлаб юборди. Сўнг даст ўрнидан туриб, қўлтиқтаёғини дўқиллатганча, ҳовлига чиқди. Сўнг яна навбат хонасига кириб, дам отасига, дам бошқаларга термулди. Ахир шу аҳволда ким ўз жигаргўшасини қолдириб кета олади.

ПАРТИЯНИНГ СЪЕЗДОЛДИ ҲУЖЖАТЛАРИ УМУМХАЛҚ МУҲОКАМАСИДА

— Ўғил бола мард бўлади, йиғлама,— кимдир юпатмоқчи бўлди уни.— Ҳозир сени болалар жойлашган палатага олиб киришади, улар билан бирга ётасан.

— Хонада телевизор ҳам бор, кўрасан,— деди бошқа биров.

Ота эса ҳамон иккиланиб, эшик орқасида турарди:

— Уйга ета олмай, кўчада қолиб кетмасам бўлгани, — деб ўкинди у.

...Ана энди, муҳтарам газетхон, ўзингиз баҳо беринг. Жой бўлмаса ҳам майли эди. (Ичкарида ўтирганимизда бошқа бир беморни шу куниёқ касалхонада қолишга ундашди, у кўнмай, уйида даволанишга рухсат сўради). Жой бўла туриб одамларни сарсон қилиш инсофданми?! Ҳеч бўлмаса, болани олиб қолишга рози бўлишгач, чаққонроқ ҳаракат қилиб, ширин сўзлар билан уни юпатиб, отани хижолатдан қутқазишга уринишса бўлардику! Йўқ, совуққонлик музи жуда қалин эди бу ерда...

Яна бир мисол. Оққўрғондан келган бир аёл «даволаш карточкангиз йўқ бу ерда» деган баҳона билан қайтариб юборилди... Одамийлик, бурч ишда сарсончиликни эмас, ҳозиржавобликни талаб этади. Шундай бўлгач, ўз касбини суиистеъмол қилаётган айрим кимсалар бошқа одамларнинг иззат-нафсига тегмоқда, уларнинг қимматли вақтини ўғирламоқда. Бизнингча, область даволаш муассасаларидан беморларни тавсиянома билан шаҳарга юборишда уларга шахсий ҳужжатларини ўзлари билан олиб боришлари зарурлигини эслатиб қўйишса, оворагарчиликнинг олдини олган бўлар эдилар.

Учинчи бир воқеа. Травмотология бўйича консультация пунктида (Олой бозори даҳасида) бир неча кишини қиш кунларида ёш болалари билан қабул қилишмади.

Ўз касбининг фидоийлари бўлмиш медицина ходимлари шаънига доғ туширадиган бундай ҳодисалар ҳаётимизда онда-сонда бўлса-да учраб турибди.

Шундай экан, Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг янги таҳрирдаги Программаси лойиҳасининг «Партиянинг социал сиёсати» бобидаги «Совет кишилари соғлигини мустаҳкамлаш, уларнинг актив умрини узайтириш энг муҳим ишдир» деб бошланувчи абзац охирига **«Партия аҳолига тиббий ёрдам кўрсатиш борасида ўз ишига совуққонлик ва масъулиятсизлик билан қаровчи медицина ходимлари фаолиятини қоралайди ва уларга муросасиз бўлади»** деган жумлани қўшиб қўйишни таклиф қиламан.

А. ҲАСАНОВА,
педагог.

МАРУФА Курғанова кўп йиллардан бери Тошкент тўқимачилик комбинати 3-фабрикасининг калавалаш цехида ишлаб келмоқда. Ҳалол меҳнатлари эвазига коллектив ҳурматига сазовор бўлган бу моҳир ишчи социалистик мусобақада илғорлар сафида бормоқда. У партия XXVII съезди шарафига ўтказиладиган коммунистик шанбаликда юқори кўрсаткичларга эришишга аҳд қилган. Илғор ишчи шу куни маҳсулотнинг маълум қисмини тежалган хомашё ва материаллар ҳисобига ишлаб чиқаради. Суратда: М. Курганова тайёр маҳсулотни кўздан кечирмоқда.

В. Сироткин фотоси.

АТЕИСТИК ТАРБИЯГА ДОИМИЙ ЭЪТИБОР

МАКТАБ АГИТБРИГАДАСИ

Ўрта Чирчиқ районидаги Н. К. Крупская номли 3-ўрта мактаб педагогика коллективи ўқувчилар ўртасида илмий атеистик билимларни кенг тарғиб қилиш вазифаларини муҳокама қилганда мактабдан ташқари ишлар ташкилотчиси Муҳаммадшариф Холхўжаев агитбригада ташкил этишни таклиф қилди. Бу педагогларга маъқул тушди. Ўшанда «Билим» жамиятининг лектори М. Холхўжаев раислигида атеистик мавзуда тарғибот ишлари олиб борадиган агитбригада кенгаши тузилган эди.

Мана икки йилдан кўпроқ вақтдан бери бу кенгаш аъзолари мактаб ўқувчилари ўртасида қизиқарли суҳбатлар ўтказмоқдалар. Кенгашга моҳир педагоглардан М. Умарқулова, М. Орзиева, С. Турсунбоева, Д. Отақуловалар ҳам аъзо. Уларнинг диннинг реакцион моҳияти, «муқаддас» жойлар ҳақида ҳақиқат, фан-техника ютуқлари ва дин мавзуларидаги лекциялари ёшларда катта қизиқиш уйғотмоқда.

Агитбригада кенгаши атеистик билимларни тарғиб қилишда лекция ва суҳбатлар билан чегараланиб қолмайди. Мактабнинг бадиий ҳаваскорлари дин ва эскилик сарқитларини фош этувчи бадиий асарларни саҳналаштириб, уларни ўқувчиларга намойиш қилмоқдалар. Ўзбек тили ва адабиёти ўқитувчиси И. Бобоқулова, музика ўқитувчиси К. Ҳайдаровлар раҳбарлигида намойиш қилинган Ҳамза пьесаларидан парчалар, бошқа саҳна асарлари ўқувчиларда яхши таассурот қолдирди.

Агитбригада кенгашининг бу йилги иш планида ўқувчилар ўртасида атеистик тарбияни янада кучайтириш, «Мўъжизасиз мўъжизалар» кечаларини уюштириш ва бошқа тадбирларни ўтказиш кўзда тутилган. Кенгаш аъзолари уларни изчил амалга ошириш учун курашмоқдалар.

М. БОЗОРАЛИЕВ.

Қардошлик қонуни асосида

«УЗНОВГОРОДСТРОЙ» ҚУРМОҚДА

РСФСР Ноқоратупроқ ўлкасини, айниқса, унинг қишлоқ хўжалигини ҳар томонлама ривожлантириш юзасидан умумхалқ ҳашари бошланганда ўзбекистонликлар ҳам четда қолишмади. Улар партиянинг даъватига лаббай деб жавоб бердилар. Ўшанда бу ўлкага Ўзбекистон меҳнаткашларининг дастлабки вакиллари — 19 кишидан иборат мелиораторлар келишди. Улар Новгород областининг Шимск ихтисослаштирилган механизация колоннаси ташкил этилишига асос солдилар.

Ўзбекистондан борган дастлабки қалдирғоч бунёдкорларнинг сафи муттасил кенгайиб борди. Ҳар йили улар ёнига янги-янги механизаторлар, мелиораторлар келиб қўшилдилар. Бажараётган ишлари миқёслари ҳам ошиб борди. Натижада «Узновгородводстрой» тресги барпо этилди. Ҳозир бу трест ишчи-хизматчилари сафида юзлаб ўзбекистонликлар меҳнат қилмоқдалар.

Ноқоратупроқ ўлкани ўзлаштириш ишлари бошланганидан бери ўн йил вақт ўтди. Шу давр мобайнида катта ҳажмдаги бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Бунга «Узновгородводстрой» тресги коллективи ҳам муносиб ҳисса қўшди. Бунёдкорлар зиммаларига юклатилган барча вазифаларни шараф билан уддаламоқдалар. Улар ишлаб чиқаришни ташкил этишни муттасил такомиллаштирмоқдалар, техник даражасини оширмоқдалар, илғор иш усулларини кенг жорий қилмоқдалар. Шу туфайли ҳам катта ҳажмдаги ишлар муваффақиятли амалга оширилмоқда.

Ўзбекистонлик мелиораторларнинг ўн биринчи беш йилликда амалга оширган ишлари миқёсларини тасаввур қилиш учун айрим рақамларни келтириб ўтмоқчимиз. Уларнинг куч-ғайрати ва фидокорона меҳнати билан шу давр ичида 2400 гектар ерни суғориш имконияти туғилди. Маълумки, бу ўлкада ботқоқ ерлар жуда кўп. Уларнинг захини қочириб, қишлоқ хўжалик оборотига киритиш мумкин. Шунинг учун ҳам ишнинг бу тури бўйича амалга оширилаётган тадбирлар салмоғи йилдан-йилга ортиб бормоқда. Ўтган беш йил давомида 22 минг гектар ернинг захи қочирилганлиги фикримизнинг далилидир. Эндиликда бу ерларда деҳқончилик ишлари йўлга қўйилди. Кўплаб турли-туман қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштирилмоқда.

Трест коллективи янги ерларни ўзлаштириш билан бирга уй-жойлар ва маданий-маиший муассасалар қурилиши билан ҳам шуғулланмоқда. Ҳар йили минглаб квадрат метр саҳнли турар-жой фойдаланишга топширияпти. Ўтган беш йилликда ҳаммаси бўлиб деярли 65 минг квадрат метр уй-жойлар қурилди. Уларда юзлаб оилалар ҳовли тўйлари ўтказдилар.

Коллектив ўтган йили амалга оширган ишлар ҳажми эса ҳар қачонгидан ҳам салмоқли бўлди. Деярли 2,5 минг гектар ботқоқ ерларнинг захи қочирилди. 1300 гектардан ортиқ экин майдонининг мелиоратив ҳолати яхшиланди. Салкам 10 минг квадрат метр саҳнли уй-жойлар қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Трест коллективи ўртасида КПСС XXVII съездини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш юзасидан социалистик мусобақа тобора авж оляпти. Унда иштирок этаётган бригадалар ва айрим мелиораторлар топшириқларни анча ошириб адо этишга эришмоқдалар.

Илғор экскаватор машинисти Абдували Абдувоҳидов ишда касбдошларига намуна бўлмоқда. У ҳар сменада топшириқни ортиғи билан адо этяпти. Биргина ўтган йили пландагига қўшимча 7 минг куб метрдан ортиқ тупроқ ишларини амалга оширди. Трестнинг Турсунпўлат Расулов раҳбарлигидаги бригадаси коллективи ҳақида фақат илиқ сўзлар эшитасиз. Чунки сўзи билан иши бир бригада аъзолари тез ва соз ишламоқдалар. Улар хўжалик ҳисоби усулини қўлланиб, барча объектларнинг муддатида ва сифатли қурилишини таъминламоқдалар. Биргина ўтган йили топшириқдагидан ташқари 2, 3 километр узунликда зовур қувурларни ётқиздилар. Бу билан планни 115 процент қилиб бажаришди.

Трест бинокорлари ўн иккинчи беш йилликда янада юксак марраларни эгаллаш, Ноқоратупроқ ўлкани ўзлаштиришга қўшаётган ҳиссаларини янада кўпайтиришга азму қарор қилганлар.

Т. ШОЮСУПОВА,
Ўзбекистон ССР Сув хўжалиги ва мелиорация министрлиги матбуот марказининг ходими.

Хатлар ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ НАЗОРАТИДА

ФАКТЛАР ТАСДИҚЛАНМАДИ

«Совхозимизга янги директор келгач қилган меҳнатимизга ҳақ тўлашни кескин қисқартириб қўйди. Илгари бир тонна янчилган шоли учун 5 сўм ҳақ олар эдик. Энди эса 1 сўмга ҳам етмайди».

Бекобод районидаги «Октябрь 46 йиллиги» совхозидан келган юқоридаги мазмундаги хат район партия комитетига юборилган эди.

Район партия комитетининг секретари А. Поролнинг редакцияга юборган жавобида хат бўйича совхозга бориб, текшириш ўтказилганлиги айтилади. Текширишда хатда кўрсатилган фактлар тасдиқланмаган. Белгиланган ҳақ тўлаш тарифи бўйича «СКД-5р» комбайнида бир тонна шолини янчган комбайнчига 38 тийин, «СКД-6р» комбайнидагисига эса 27 тийиндан ҳақ тўланади.

Ўтган йили қаттиқ шамол бўлганлиги натижасида кўпчилик майдонлардаги шоли поялари ерга ётиб қолган. Шунинг учун «СКД-5р» комбайнида бир тонна дон янчган механизаторга 2 сўм 59 тийин, «СКД-6р» комбайнида янчилган дон учун эса 2 сўм 32 тийиндан пул берилган. Совхоз маъмурияти ва бухгалтериясида комбайнчи ва ишчиларга қилган меҳнатлари учун пул тўғри тўланган. Белгиланган тарифлар, меҳнат ҳақидаги шартномалар бузилмаган.

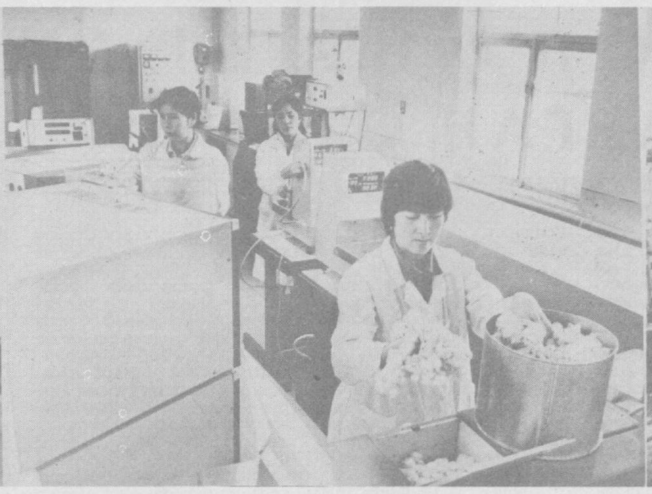

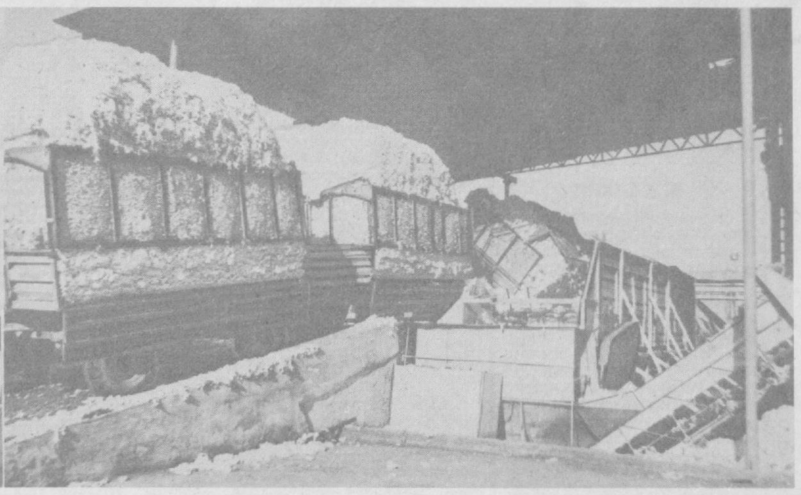

Пахта тозалаш саноати марказий илмий-тадқиқот институтининг тажриба пахта тозалаш заводида янги яратилган машиналар ва механизмлар синовдан ўтказилади. Корхона коллективи институт илмий ходимлари билан яқин ҳамкорликда ишлаб келмоқда. Янги техникани яратиш билан боғлиқ бўлган муаммолар биргаликда ҳал қилинаяпти. Суратларда: завод механика устахонасининг токари Р. Абдулмазитов ва институтнинг катта илмий ходими К. Муҳамедовлар янги бунт ёткизгич деталларини ишлаб чиқишяпти (чапда), лаборантлардан Н. Шукурова, М. Жўраева ва Р. Едгоровалар электрон-техника ёрдамида пахта сифатини текширмоқдалар (ўртада), пахта хом ашёсини усти ёпиқ омборларга тушириш жараёни (ўнгда).

А. АБАЛЯН фотолари.

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ XVI ПЛЕНУМИ ҚАРОРЛАРИ — ҲАЁТГА!

УЧДАН БИРИ БАЖАРИЛМАЯПТИ

Маҳаллий Советлар сессиялари, мажлислари, доимий комиссиялар йиғилишларининг таъсири, самараси қабул қилинган қарорлар ва депутатлар билдирган танқидий фикр-мулоҳазалар, таклифларнинг қандай амалга ошаётганлиги билан белгиланади. Шу боисдан сессиялардаги доклад ва нутқларда баён этилган танқидий мулоҳазалар юзасидан қандай конкрет ишлар қилинганлиги тўғрисида навбатдаги сессияда ҳисобот тингланади.

Бўстонлиқ район ижроия комитети бўлимлари ва бошқармаларида, Ғазалкент шаҳар ва қишлоқ, посёлка Советлари ижроия комитетларида, корхона, ташкилот ва муассасаларда сессияларда кўрсатиб ўтилган камчилик ва нуқсонларни бартараф этиш юзасидан амалий чоралар кўриш кейинги йилларда бирмунча тўғри изга тушиб қолди. Масалан, район Советининг учинчи сессиясида баён этилган танқидий фикрлар, таклифлар тез кунда умумлаштирилиб, ўрганиб чиқилди ва амалий чоралар кўриш учун тегишли бўлим ва бошқармаларга, корхона ва ташкилотларга юборилди. Район ижроия комитети раисининг ўринбосари А. Горин ана шу масалалар жойларда қандай ҳал этилганлиги тўғрисида район Советининг тўртинчи сессиясида ахборот берди.

Аввалги сессиядаги докладда сут заводи, марказий район шифохонаси, 23-қурилиш трестининг 2-механизациялашган кўчма колоннаси, «Бўстонлиқ» совхози, «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхози ва бошқа бир қатор корхона, ташкилотлар раҳбарларининг кўнгилли халқ дружиначиларини тузиш ва улар ишини кенг йўлга қўйиш масаласига эътибор бермаётганликлари танқид қилинган эди. Сессиялар оралиғидаги вақт ичида бу камчиликлар тугатилди. Ҳозир ҳамма меҳнат коллективларининг кўнгилли дружиначилари жамоатчилик бурчларини аниқ график асосида бажармоқдалар.

Илгарилари бир қатор корхона, ташкилот ва хўжаликларнинг раҳбарлари ичкиликбозликка қарши курашни ўз ҳолига ташлаб қўйишган, район ички ишлар бўлими юборадиган хатларни эътиборсиз қолдиришар эди. «Новгород» совхози, «Ленинград», «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» ва Калинин номли колхозлар раҳбарларининг бу лоқайдликлари сессияда танқид қилинганидан сўнг, уларнинг ичкиликбозлик иллатига нисбатан муносабатлари ўзгарди. Аввало, бу муҳим масала колхоз правлениелари ва совхоз дирекцияси мажлисларида муҳокама қилинди ва ичкиликка қарши кураш тадбирлари белгиланди. Сўнгра шу тадбир асосида айбдорларга қарши жиддий маъмурий чоралар кўриладиган бўлди. Масалан, «Қозоғистон ССР 30 йиллиги» колхози правлениеси меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини бузганлиги учун механизатор З. Иброҳимовга 50 сўм миқдорида жарима солди, Т. Сиддиқовга қатъий ҳайфсан эълон қилди, Р. Усмоновни эса вазифасидан бўшатди.

Ғазалкент нон заводи маҳсулотларининг сифатсизлиги аҳолининг ҳақли эътирозларига сабаб бўлаётганлиги, бунинг устига вазни бир килограмм ўрнига 850—900 граммдан ошмаётганлиги сессияда аниқ мисоллар билан очиб ташланди. Район матлубот жамияти правлениесининг шу соҳадаги иши қониқарсиз эканлиги таъкидлаб ўтилди.

Сессия минбаридан туриб қилинган жиддий танқид ўз самарасини бермоқда. Ҳозир заводда хамир қорадиган янги қурилмалар ўрнатилган. Уларнинг бир маромда ишлашини заводнинг бош технорук-механиги кузатиб бормоқда. Нонларнинг вазни белгиланган миқдорда бўлиши устидан қатъий назорат ўрнатилган. Технологик жараёнлардаги иссиқлик режимини назорат қилиб борувчи ўлчов асбоблари сотиб олинди. Меҳнат интизомини мустаҳкамлаш, топширилган ишга масъулият билан ёндашиш юзасидан уста нонвойлар, лаборантлар ва бошқа ходимлар ўртасида тарбиявий ишлар кучайтирилди.

Докладчи ва сўзга чиққан депутатлар меҳнат интизоми ҳақида гапириб, шундай мисол келтиришди: 23-қурилиш трестига қарашли 2-, «Чимганстрой» трестининг 1-, 2-, «Паркентводстрой»нинг 2-механизациялашган кўчма колонналари, Ғазалкент консерва ва вино заводларида меҳнат интизомининг бузилиши оқибатида 2665 ишчи-куни йўқотилган. Район ижроия комитети корхона ва ташкилотларнинг раҳбарларига бу нуқсонни бартараф этишга қаратилган аниқ тадбирларни белгилаш ва амалга ошириш вазифасини юклаб, унинг ижросини назорат остига олди. Шундан сўнг жойларда меҳнат интизомини бузувчиларга қарши жиддий жазо чоралари кўриладиган бўлди.

Жумладан, «Паркентводстрой» трестининг 2-механизациялашган кўчма колоннасида сурункали прогул учун тўрт киши ишдан бўшатилди, 28 киши мукофотдан маҳрум этилди, тўрт кишига қаттиқ ҳайфсан эълон қилинди. Ишга маст ҳолда келгани учун тўрт киши уч ой муддатга ойлик маоши кам бўлган ишга ўтказилди. 9 киши эса сабабсиз ишга келмаганлиги учун қўшимча отпускадан маҳрум этилди.

Ғазалкент консерва заводида меҳнат интизомини бузувчиларга қарши жазо чоралари қўлланила бошлангач, ишга муносабат ўзгарди. Прогул қилиш, иш вақтини йўқотиш аввалги йиллардагига нисбатан 2,5 баравар камайди.

Бироқ район ижроия комитети сессияларда билдирилаётган танқидий фикр-мулоҳаза ва таклифларнинг юз фоиз амалга оширишга эриша олганича йўқ. Масалан, очиб ташланган камчилик ва нуқсонларнинг учдан бири ҳамон бартараф этилмай қоляпти.

Район Советининг депутати, «Госкомсельхозтехника» район бирлашмаси бошқарувчиси К. Мирзааҳмедов сессияда тракторларга ва чорвачилик фермаларига хизмат кўрсатадиган станциялар қуриш ҳамда уларни диагностика техникаси билан таъминлашда ёрдам кўрсатишни илтимос қилган эди. Аммо лойиҳа-тадқиқот ишларига пул ажратиш имконияти йўқлиги баҳонаси билан бу зарур масала амалга ошмай турибди.

Шунингдек, «Чевар» тикувчилик фабрикаси, «Облбитхимчистка», «Облшвейтрикотажбит» район участкаларида 1985 йилнинг тўққиз ойлик плани бажарилмаганлиги танқид қилинган эди. Шунга қарамай бу ташкилотларнинг раҳбарлари зарур чораларни кўрмадилар. Оқибатда йиллик планлар ҳам бажарилмай қолди.

Район Советининг тўртинчи сессиясида савдо, умумий овқатланиш корхоналари, маданий-маърифий муассасалар, коммунал-маиший хизмат соҳаларидаги камчилик ва нуқсонлар жуда сустлик билан бартараф этилаётганлиги конкрет мисоллар билан жиддий танқид қилинди. Ўтган йилги ана шундай нуқсонларнинг бу йил такрорланмаслиги учун район ижроия комитети бўлим ва бошқармалари, қишлоқ ва посёлка Советлари ижроия комитетлари, корхона ва ташкилотларнинг раҳбарлари ташкилотчилик ишларини кучайтиришлари, меҳнат коллективларида ташаббус кўрсатиб, зарбдорчасига ишлаш муҳитини вужудга келтиришни таъминлашлари лозим.

Ж. РОҲАТОВА,
область ижроия комитети ташкилий-инструкторлик бўлими инструктори.

ЧОРВА ҚИШЛОВИ «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» НАЗОРАТИДА

КЎРСАТКИЧЛАР ПАСТ. НЕГА?

Бу хўжаликда чорвачилик бир неча йиллардан буён оқсаб келмоқда. Ўтган йилги кўрсаткичлар ҳам қаноатланарли бўлмади. Сут, тухум планлари бажарилмади. Гўштнинг таннархи анча қиммат бўлди. Булар совхознинг экономикасига салбий таъсир кўрсатди.

Совхоз коммунистларининг йиғилишида қолоқлик сабаблари атрофлича таҳлил қилинди. Асосий диққат эътиборни озуқа базасини мустаҳкамлашга қаратиш зарурлиги кўрсатилди. Шу мақсадда озуқа экинлари учун ҳосилдор ерлар ажратилди. Чуқур қилиб ҳайдалди, ўғитланди. 125 гектар ерга дон учун, 165 гектар майдонга силос учун маккажўхори, 115 гектар ерга арпа-беда экилди. 48 гектар майдон озуқа лавлагиси учун мўлжаллаб тайёрланди. Шунингдек, 15 гектар ерга оралиқ экинларнинг энг яхши навлари экилди. Эски бедазорлар алоҳида назоратга олиниб, қўшимча ишлов берилди. Озуқакорлар бутун ёз давомида ҳар бир агротехник тадбирни маромида амалга ошириш учун ҳаракат қилдилар.

Натижа бирмунча дуруст бўлди. 2865 тонна силос, 1276 тонна сенаж, 1914 тонна хашаки лавлаги, 476 тонна сомон, 1283 тонна беда пичани ва эҳтиёжга яраша маккажўхори дони, арпа ғамлаб қўйилди. Эндиги вазифа моллар ва паррандалар зотини яхшилаш, маҳсулдорлигини оширишдан иборат эди.

— Молхоналаримизни қишга сифатли ремонт қилдик, — дейди совхоз директори Асад Икматов, — озуқа цехларининг тўла қувват билан ишлашини таъминлаш чоралари кўриляпти. Мавжуд озуқалар молларга буғланиб, тўйимли моддалар билан бойитилиб бериляпти. Лекин ҳали қиладиган ишларимиз кўп. Мутахассисларимиз ишини юксак талаблар даражасида ташкил этолмаяпмиз. Моллар зотини яхшилаш соҳасидаги ишлар жуда секинлик билан боряпти. Айниқса, паррандачиликдаги аҳвол ҳаммамизни ташвишга солмоқда. Ўтган йили кунига бор-йўғи 500 тадан тухум олинар эди, холос. Кўрилган чора-тадбирлар туфайли айни кунларда олинаётган тухум 1,5 мингдан ошмоқда. Лекин бу кам, албатта. Чунки кадрларимизнинг малакаси етишмаяпти. Биз Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг XVI пленуми талаблари асосида зарбдор тармоқни ишчан, тажрибали, ташаббускор кадрлар билан мустаҳкамлаш учун ҳаракат қилмоқдамиз. Ўтган йил якунларини таҳлил қилиб бу соҳада айрим тадбирларни амалга оширдик. Ишёқмас, интизомсиз кадрларнинг баҳридан ўтдик.

— Ҳозир фермамизда 5640 та парранда боқилмоқда, — дейди бригадир Наҳалбой Ҳамраев. — Шулардан 2000 таси тухум қиладиган товуқ. Ҳар бир товуққа кунига 130 граммдан ем бериляпти. Лекин маҳсулдорлик барибир кам бўлаётир. Чунки фермада қари товуқлар кўпайиб қолди. Биз уларни гўштга топшириб, янги сертухум, сермаҳсул товуқлар билан алмаштиришимиз керак. Фермамиз имконияти ҳисобга олинадиган бўлса 8 минг паррандани бемалол боқиш мумкин. Лекин бунинг учун озуқа базаси мустаҳкам бўлиши керак. Биз Тожикистон ССРнинг Ленинобод паррандачилик фабрикасидан жўжа олишни мўлжаллаб турибмиз. Чунки у ернинг иқлим шароити бизнинг иқлим шароитимизга бир қадар мос бўлиб тушади. Жўжалар тез кўникиб кетади.

Сут-товар фермасида ҳам бўлдик. Айни соғин пайти эди. Чаққон қизлар говмушларни меҳр билан силаб-сийпалаб, соғиш аппаратларини ўрнатмоқдалар. Сут тўлатилган бидонлар сони ортмоқда. Насиба Ҳамраева, Улбўсин Деҳқонбоева, Муяссар Бобоева, Зулфия Ҳамраевалар ферманинг фахри. Шон-шуҳрат байроғи кўпинча улар шарафига кўтарилади.

Озуқа рациони билан танишдик. Ҳар бир сигирга 2 килограммдан омухта ем, 20 килограмм силос, 20 килограмм сенаж, 5 килограмм қуруқ беда пичани, 3 килограмм сомон, 15 килограмм лавлаги бериляпти. Озуқа цехи узлуксиз ишлаб турибди.

Чорвачилик — бузоқчиликдан бошланади. Фермада бу масалага ҳам катта эътибор берилмоқда. Бузоқхона озода, саранжом-саришта.

Совхоз чорвадорларининг соҳани рентабелли тармоққа айлантириш борасида кўраётган тадбирлари яхши самаралар беряпти. Улар бу йил давлатга 186 тонна гўшт, 760 тонна сут, 350 минг дона тухум сотишга аҳд қилганлар. Ҳозирги ҳаракат ана шу мақсадга қаратилгандир.

Р. ЭСОНОВ,
Бекобод районидаги Ойбек номли совхоз.

ТАЖРИБА БОЙИБ БОРМОҚДА

Чинниҳол ая тажрибаларини қизига қунт билан ўргатарди. Шунинг учун ҳам Мақсуда фермада ишлай бошлагандан буён унумли меҳнат қила бошлади.

Сигирларни меҳр билан парваришлаб, уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун курашди. Шу туфайли кўп ўтмай илғорлар сафидан ўрин олди. Ўтган йили у ҳар бош сигирдан 3650 килограммдан сут соғиб топширди.

М. Қўлдошева бу йил ҳам қишловни намунали ўтказиш учун курашда бошқаларга ўрнак бўлмоқда. У актив жамоатчи, илғор усуллар, янгиликларнинг тарғиботчиси.

— Натижаларнинг яхши бўлиши, шароитга, одамларнинг кайфиятига боғлиқ, — дейди у, — лекин кўп ҳолларда бунга эътибор берилмайди.

Коммунист М. Қўлдошева йиғилишлардан бирида бу масалани қатъий қилиб қўйди. Тадбирлар белгиланди. Унинг ташаббуси билан ферма чорвадорларининг дам олиш хонаси ташкил этилди.

Мақсуда кўплаб ёш соғувчиларга мураббийлик ҳам қилмоқда. Дилбар Исмоилова, Сожида Каримова ва Лола Нишоновалар устозлари изидан бориб, моллар маҳсулдорлигини ошириш учун ҳаракат қилмоқдалар.

М. ТОЖИБОЕВА,
Оққўрғон районидаги «Партия XXII съезди» колхози.

ОТЧОПГАН ЯЙЛОВЛАРИДА

ҚИШ ҲАВОСИ илиқ келганида қўйлар қўрада ётмайди. Албатта, яйловга олиб чиқилиб ўтлатилади, яйратилади. Шу кунларда Энгельс номли совхознинг барча отарларидаги қўйлар қишловни Отчопган массивида ўтказяпти. Массив сарҳади кенг. Адирларда сурувлар ёйилиб юрибди. Дуркун, этдор қўйларннинг оппоқ майин жуни қуёш ёғдусида ипакдай товланади. Бу кимнинг отари экан, деган хаёлга бориб тургандик, қаршимиздан кулимсираб Риза ака чиқиб қолди. У сурувни ўғли Русланга топширди-да, ўзи бизни қўра ёнидаги уйга бошлади...

Коммунист Риза Муждабоевнинг чўпонлик довруғи бутун районга маълум. У эсини танибдики, яйлов кезади, қўй боқади. Сўзининг уддасидан чиқмай қолган йил бўлган эмас. Мажбуриятни ҳамма вақт ортиғи билан уддалаб келмоқда. Меҳнати юксак қадрланди. «Ҳурмат Белгиси», «Меҳнат Қизил Байроқ» орденлари, медаллар ва ёрлиқлар билан тақдирланган. Риза ака ўтган йили 334 та совлиқни парвариш қилди. Ҳар 100 тасидан пландаги 95 ўрнига 139 тадан қўзи олди. Давлатга 1154 килограмм майин жун топширди.

Донгдор чўпон янги йилда янги марраларни кўзлаб меҳнат қилмоқда.

— Йил йилга ўхшамайди, — дейди у. — Мана ҳозир ҳаво илиқ, ерда қор йўқ. Лекин қишнинг бир куни ҳам қиш-да! Кети қандай келишини ким билади дейсиз. Чўпон буни ҳеч вақт эсдан чиқармаслиги керак!

Мўътадил об-ҳаво сурувни кун бўйи ўтлатиб боқиш имкониятини бермоқда. Бу билан жамғарилган озуқанинг бир қисми тежаб қолинаётир. Аммо қўйни кўк ичак бўлиб қолишдан сақлаш зарур. Вақтида пичан, ем бериб турилмаса, жонивор этини олдириб қўяди. Қишловдан ориқлаб чиққан совлиқнинг қўзилаши қийин бўлади. Туғилган қўзи эса яхши ўсмайди.

Муждабоев ўз фаолиятида бу масалаларга ҳамиша эътибор бериб келади.

Қишлов учун мўл-кўл хашак жамғарилди. Қўрага яқин жойга барвақт ташиб келтирилди. Аралаш озуқалар ҳам етарли. Ҳар бир қўйга кунига ўрта ҳисобда 2 килограммдан майдаланган пичан, 300 граммдан ем берилмоқда.

Қўйчивонлик — саховатли касб. Риза ака оиласи аъзолари буни яхши биладилар. Улар касб-корларини улуғлаб, шарафлаб келаяптилар. Янги беш йилликда қўйчиликни ривожлантириш ишига ҳисса қўшиш учун астойдил кураш олиб боряптилар.

М. ТУРСУНОВ,
Паркент райони.

ХАЛҚАРО АҲВОЛ

КОБУЛДА МИТИНГ

КОБУЛ, 22 январь. (ТАСС). АДР ташқи ишлар министрлигининг таклифига биноан Афғонистонга келган бир группа чет эл журналистлари мустақил пуштун қабилалари зонасида Покистон режимининг агрессиясига қарши Кобулдаги вазир Акбархон мачитида бўлиб ўтган норозилик митингида ҳозир бўлдилар. Митингда мамлакатнинг таниқли дин арбоблари, уламолар олий кенгаши ва руҳонийларнинг намояндалари сўзга чиқиб, пуштунларнинг мустақиллик ва озодлик йўлидаги адолатли курашини батамом қўллаб-қувватлаётганларини изҳор этдилар. Улар Афғонистон давлати диндор мусулмонларга иззат-ҳурмат ва эътибор билан муносабатда бўлаётганлигини уқтириб ўтдилар.

ЖАНУБИЙ ЯМАНДАГИ АҲВОЛ

ҚУВАЙТ, 22 январь. (ТАСС). Бу ерда олинган хабарларга қараганда, Жанубий Яманда мамлакат ичкарисидаги ҳарбий ҳаракатлар бирмунча сусайган. Аҳволни нормаллаштириш, можаронинг оғир оқибатларини бартараф этиш, пойтахт ва бошқа районларнинг нормал турмушини йўлга қўйиш чоралари кўрила бошлаган. Жанубий Яман радиоси эшиттираётган баёнотларда ЯХДРда рўй бераётган воқеалар — ички проблема эканлиги ва бу проблема ташқаридан ҳеч кимнинг аралашувисиз ҳал этилиши лозимлиги таъкидланмоқда.

ҲУКУМАТ ИСТЕЪФОГА ЧИҚДИ

ЛА-ПАС, 23 январь. (ТАСС). Боливия ҳукумати тўла составда истеъфога чиқди. Мамлакат президенти Виктор Пас Эстенссора истеъфони қабул қилди. Давлат бошлиғи яқин орада янги министрлар кабинети тузилишини эълон қилди.

Оммавий ахборот воситаларининг шарҳларида уқтирилишича, Боливиядаги сиёсий ва социал-иқтисодий вазият кескинлашганлиги ҳукумат танглигининг асосий сабаби бўлди. Истеъфога чиққан ҳукумат мамлакат олдида турган муаммоларни ҳал эта олмади. Маҳаллий хусусий ва ажнабий капиталнинг тазйиқи остида ишлаб чиқилган иқтисодий тадбирлар программаси пулнинг қадрсизланиши, қимматчилик, ишсизлик, очарчилик ва кенг халқ оммасининг қашшоқлиги кучайишига олиб келди. Шунга қарамай, президентнинг айтишича, миллатчи революцион ҳаракат партия ҳукуматининг сиёсий ва социал-иқтисодий программасига бирон-бир жиддий ўзгартиш киритилмайди.

Мамлакатнинг энг катта касаба союз бирлашмаси — Боливия ишчилар маркази маъмурларнинг иқтисодий сиёсатига қарши норозилик юзасидан умумий забастовка ўтказишини эълон қилди.

Финляндиядаги «Вяртсиля» кемасозлик фирмаси турли типдаги кемалар қуради. Уларнинг кўпчилиги Совет Иттифоқига етказиб берилади. Фирма яхши ремонт базасига ҳам эга. Суратда: СССРга қарашли балиқ овлайдиган кемалар «Вяртсиля» докларида ремонт қилинаётган пайтда.

С. ГОРСКИЙ фотоси ТАСС

ҚИТЪАЛАРДАН ДАРАКЛАР

ЛОНДОН. Франция билан Буюк Британия хукуматларининг Ла—Манш остида икки томонлама темир йўл алоқаси учун тоннель қуриш тўғрисидаги қарори бу ерда расмий равишда эълон қилинди. Англиянинг «Чэннел таннел» ва Франциянинг «Фран-манш» консорциумлари 2,3 миллиард фунт стерлинг қийматли шартнома олдилар. Қурилиш ишларини келгуси йилда бошлаб, 1993 йилда тугатиш режалаштирилмоқда.

АНТАНАНАРИВУ. Сейшел ороллари республикасини ривожлантиришнинг 1985—1989 йилги миллий планида балиқ саноатини экономиканинг асосий тармоқларидан бирига айлантириш мақсади кўзда тутилган.

Балиқ сейшелликларнинг асосий овқатидир. Бу ерда аҳоли жон бошига йилига 85 килограммдан балиқ истеъмол қилинади. Шунга қарамай, балиққа бўлган эҳтиёж тўла қондирилмаяпти. Ички бозорга кетаётган балиқнинг деярли ҳаммаси ҳозир кичик кемалар ёрдамида овланмоқда.

ПАРИЖ. Ҳайдовчиларнинг спиртли ичимликларни истеъмол қилишлари натижасида юз берган йўл ҳодисалари оқибатида Францияда ҳар йили 5 мингга яқин киши ҳалок бўлмоқда ва 40 минг киши жароҳатланмоқда. Бу маълумотларни Франция страхование компаниялари ахборот маркази эълон қилди. Мутахассисларнинг фикрича, енгил автомобилларнинг тўқнашуви каби йўл ҳодисаларининг салкам 76 проценти ҳайдовчилар спиртли ичимликларни суиистеъмол қилганликларининг бевосита оқибатидир.

БРЮССЕЛЬ. Ўтган икки кун давомида тўхтовсиз ёққан жала ва бўрон оқибатида Бельгия автомобиль йўлларида 20 нафардан ортиқ киши ҳалок бўлди. Мамлакат шимолида тезлиги соатига 160 километрга етган шамол йўлларда автомашиналарни учириб юборди, дарахтларни илдизи билан суғуриб, йўлларга ағдарди. Тинимсиз жала ёғиши дарёларнинг суви тошишига олиб келди. Антверпен, Брюссель, Льеж ва бошқа шаҳарларда кўп уй-жойларнинг биринчи қаватини сув босди.

Шимол денгизининг Бельгия соҳилларида довул кучи баъзан 9 баллга етди.

(ТАСС).

ГРУППАНИНГ МАЖЛИСИ

ЖЕНЕВА, 22 январь. (ТАСС). Бугун бу ерда ядровий ва космик қуролларга бағишланган Совет — Америка музокаралари доирасида стратегик қуроллар билан шуғулланувчи группанинг мажлиси бўлди.

ЭНЕРГЕТИКА МУЗЕЙИ

Чехословакиядаги Хомутова шаҳрида энергетика музейи очилди. Махсус жиҳозланган стендларга турбиналар, генераторлар, ядро реакторлари макетлари қўйилган. Республика халқ ҳокимияти йилларида қардош социалистик давлатлар ёрдами билан ана шундай мураккаб техникани ишлаб чиқариш ўзлаштирилган. Экспозициянинг катта бир бўлими энергиянинг янги манбаларини яратишда Ўзаро Иқтисодий Ёрдам Кенгаши мамлакатларининг ҳамкорлигига бағишланган.

СУД ҲУКМИ

ДЕҲЛИ, 22 январь.. ТАСС мухбири С. Кармалито хабар қилади: Ҳиндистон пойтахтида Ҳиндистоннинг атоқли давлат ва сиёсат арбоби Индира Ганди ўлдирилганлиги тўғрисидаги иш юзасидан суд процесси тугади. Суд 1984 йилнинг 31 октябрида мамлакат Бош министрига суиқасд қилган Беант Сингх ва Сатвант Сингхни, шунингдек суиқасдга тайёргарликда бевосита қатнашган Балбир Сингх ва Кехар Сингхни жиноий фитнада ва ёвузларча қотиллик қилишда айбдор, деб топди. Сатвант Сингх, Балбир Сингх ва Кехар Сингх олий жазо — ўлим жазосига ҳукм қилиндилар. Беант Сингх суиқасд куни ўша жойнинг ўзида соқчи солдатлар томонидан отиб ўлдирилган эди.

Процесс ўтган йилнинг май ойида бошланган эди. Унда гувоҳларнинг кўрсатмалари ва терговнинг бошқа материаллари фитначилар мудҳиш жиноятининг муфассал манзарасини қайта тиклаш имкониятини берди. Бугун бўлиб ўтган охирги мажлисда ўқиб эшиттирилган айбномада судланувчиларнинг айби тўла-тўкис ва рад этиб бўлмайдиган даражада исботланганлиги уқтирилади.

Ҳиндистон матбуоти чиқарилган ҳукм суд қилинган кимсаларгагина тааллуқли эмаслигини таъкидлайди. Бу ҳукм Ҳиндистоннинг миллий бирлиги ва территориал бутунлигига ҳамон таҳдид солиб, диний-жамоа адоватини авж олдираётган, ҳукуматнинг Панжоб штатида вазиятни нормаллаштиришга қаратилган куч-ғайратларига террор ва диверсиялар йўли билан ҳалақит қилишга интилаётган реакция ва қўпорувчи кучлар учун қаттиқ огоҳлантириш бўлиб хизмат қилиши керак.

ЭРОН—ИРОҚ МОЖАРОСИ

БАҒДОД. (ТАСС). Кечаги кун давомида Ироқ артиллерияси Майсан секторида ва Басрадан шарқроқдаги районда душман позицияларига ва унинг қўшинлари тўпланиб турган районларга ўқ ёғдирди, дейилади бош ҳарбий қўмондонлик ахборотида. Фронтнинг марказий участкасида Эрон пиёдалари батальонининг ҳужуми қайтарилди. Душман қўшинларига ва техникасига талафот етказилди. Хабар қилинишича, Ироқнинг қирувчи-бомбардимончи самолётлари Форс кўрфазида Эрон соҳили яқинида «денгиздаги катта нишон»га зарба урдилар.

НИКОСИЯ. (ТАСС). Эрондаги ИРНА ахборот агентлигининг хабарида уқтирилишича, Эрон қўшинларининг Дарбандихон аҳоли пункти яқинида душман позицияларига ҳужум қилиши натижасида Ироқнинг 60 нафар аскари ўлдирилган. Фронтнинг бошқа участкаларида артиллерия отишмалари бўлиб турган.

Ироқ артиллерияси Ободон шаҳрини яна ўққа тутди, дейилади ахборотда.

ОНА-ВАТАН БЎЙЛАБ

◆ ТАЛЛИН

Эстониянинг кўпгина корхоналари қўшимча хом ашё олмай туриб, халқ истеъмол моллари ишлаб чиқаришни анча кўпайтириш имкониятига эга бўлдилар. Ана шу корхоналарнинг коллективлари республикадаги заводлар, фабрикалар ва бирлашмалар билан шартнома тузиб, улардан асосий ишлаб чиқаришдан ортиб қолган маҳсулотни оладиган бўлдилар.

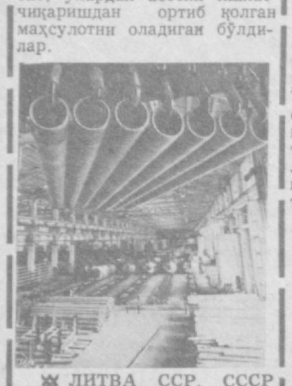

ЛИТВА ССР. СССР 50 йиллиги номидаги Акмян цемент-шифер ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи ҳар кеча-кундузда халқ хўжалик объектларига 10 минг тоннадан кўпроқ маҳсулот жўнатади. Бу ерда технологик жараёнлар мунтазам такомиллаштириб борилмоқда, фан-техника ютуқлари ишлаб чиқаришга жорий этилаяпти. Суратда: асбоцемент қувурлари ишлаб чиқариладиган цехда. Бу ерда ўтказилган реконструкция маҳсулот тайёрлашни 33 процентга кўпайтириш имконини берди.

А. ДИЛИС фотоси.

◆ БРЯНСК

Деталларни автоматлашган тарзда эритадиган янги қурилмадан фойдаланиш натижасида машиналарнинг тез ейиладиган қисмлари хизмат муддати бир ярим баравар ошди. Қурилмани Бутуниттифоқ қурилиш ва йўл машинасозлиги лойиҳа-технология институти Брянск филиалининг мутахассислари яратдилар.

◆ САРАНСК. ВНИИС мутахассислари рўзғор учун янги люминесцент чироқлари яратишди. Уларни тайёрлаш арзонга тушади, оддий чироқларга қараганда беш баравар кўп хизмат қилади. Суратда: инженер Е. Чалова ва технолог В. Жадяева ВНИИС лабораторияларидан бирида.

ТАСС фотохроникаси.

ЭКСПОНАТГА АЙЛАНГАН СОВҒАЛАР

МУЗЕЙ ЗАЛЛАРИДА

АЛИШЕР Навоий номидаги Ўзбекистон ССР Давлат адабиёт музейи маданий меросимиз дурдоналарини кенг тарғиб этиб келмоқда. Музейда шоир ва ёзувчилар ижоди ҳамда ҳаётига боғлиқ қўлёзмалар, миниатюра санъатининг ноёб намуналари, портретлар, турли бадиий безаклар, совғалар кенг намойиш этилмоқда.

Шарқ поэзиясининг сўнмас даҳоси Алишер Навоий ижодига бўлган чексиз ҳурмат-эҳтиром рамзи сифатида музей залларидан муносиб ўрин эгаллаган совғаларнинг ҳар бири ўзига хос тарихга эга.

...Совет Иттифоқи буюртмаси билан Югославия кемасозлари «Алишер Навоий» номли теплоход қуриб беришган. Ҳозирги пайтда Узоқ Шарқдаги денгизларда сузиб юрган бу кема экипажининг аъзолари Навоий таваллудининг турли саналарида, байрамларда музейга телеграммалар юбориб турадилар. Улар юборган совғалар — қутқариш асбоби ва денгиз чиғаноғи «Навоий ва замонамиз» деб номланувчи залда катта муваффақият билан намойиш қилинмоқда.

Алишер Навоийнинг 500 йиллик юбилейи Ватанимизга немис-фашистлар бостириб келганлиги туфайли кечиктирилган бўлсада, улуғ шоирга бағишланган тантаналар урушнинг энг оғир дамларида, Ленинградда нишонланди. 1941 йил 10—12 декабрь кунлари Давлат Эрмитажида ўтказилган Навоий юбилейи сессиясида кўзга кўринган олимлар Н. Ф. Лебедев, Вс. Рождественский, Б. Т. Руденко, Е. Э. Бертельс, И. А. Орбели, А. Н. Болдирев, М. Н. Мох қатнашдилар.

Рассом М. Н. Мох ўша суронли дамларда, Эрмитажнинг совуқ ертўласида Навоий асарларига иллюстрациялар ишлади. Бу расмлар кейинчалик М. Н. Мох томонидан «Фарҳод ва Ширин» достони сюжети акс эттирилган сервиз билан биргаликда музейга тақдим қилинди. Бу материаллар бебаҳо экспонатлардан саналади.

Алишер Навоийнинг 540 йиллик юбилейи қўшни Афғонистонда ҳам нишонланди. Юбилей кунларида мамлакатимизнинг навоийшунос олимлари ҳам иштирок этдилар. Шунда афғонистонлик дўстлар музейга Навоий сиймоси туширилган ва шеърлар билан безатилган санъат асари совға қилишди. Бу ишнинг ҳаттоти ва рассоми Муҳаммад Рафиқ Аёз бўлиб, шеърлар муаллифи эса доктор Абхардир.

Шунингдек, озарбайжонлик дўстларимиз совға қилган гилам ҳам ўзининг оригиналлиги билан диққатга сазовор. 1980 йили Тошкентда бўлиб ўтган Озарбайжон адабиёти ва санъати декадаси иштирокчилари музейга ҳадя этган бу гиламга буюк Озарбайжон классик шоири Низомий Ганжавий сиймоси ҳамда унинг «Хамса» асаридан олинган лавҳалар акси туширилган.

Эътиборга лойиқ совғалардан яна бири рангли ипаклар билан қўлда тикилган заргиламдир. Бу экспонат Алишер Навоийнинг 525 йиллик юбилейи арафасида Бухоро зардўзлари томонидан совға қилинган. Гилам композицияси марказида Алишер Навоий сиймоси ўз аксини топган. Унинг теварагида эса «Хамса» достонларининг қаҳрамонлари ва улар руҳиятини очиб берувчи манзаралар тасвирини кўриш мумкин. Бу гилам «Хамса» залидан муносиб ўрин олиб, адабиёт ва санъат мухлисларида катта қизиқиш уйғотмоқда.

Музейдаги совға-экспонатлар ҳақида соатлаб ҳикоя қилиш мумкин. Шу кунларда ҳам турли соҳа ижодкорлари ўзларининг «Хамса» асарлари асосида яратган ишларини музейга тақдим этмоқдалар. Бу музей фонди ва экспозициясининг янада бойишидан далолат беради.

Б. ВАЛИЕВ.

ФИЗКУЛЬТУРА ВА СПОРТ

МАКТАБДА ХОККЕЙЧИЛАР ТАЙЁРЛАНАДИ

Тошкент шаҳрида илк бор хоккей командаси тузилиб, у Бутуниттифоқ мусобақаларида иштирок эта бошлаган кунлар ҳамон ёдимизда. Дастлабки кезлар ўйинчиларнинг ҳаммаси четдан таклиф қилинарди. Лекин кўп ўтмай команда учун маҳаллий ёшлар сафидан ўринбосарлар тайёрлаш мақсадида «Юбилейный» спорт саройи қошида хоккей мактаби тузилди. Шундан бери тренерлар, педагоглар хоккейчилар тарбиялаб етиштириш борасида қандай ишларни амалга оширдилар? Мактаб директори Г. Зирянов ана шулар ҳақида қуйидагиларни гапириб берди.

— Болалар ва ўсмирлар хоккей спорт мактаби ташкил этилганига қарийб ўн беш йил бўлди. Шундан бери бу ерда мастерлар командалари, аввало «Бинокор» учун ўринбосарлар тайёрланмоқда.

Ҳозир мактабимизда 400 га яқин болалар ва ўсмирлар шуғулланишаяпти. Улар фақат машғулотлардагина хоккей сирларини ўрганиб қолмай, балки кўпгина мусобақа ва чемпионатларда иштирок этиб ўз маҳоратларини оширмоқдалар. Мактабимизнинг «Умид» деб номланган чемпионати, «Юбилейный» спорт зали соврини мусобақалари, «Қалдирғоч» турнири ёш талантларни танлашда ҳамда уларнинг ютуқ ва камчиликларини аниқлашда яхши самара бераяпти.

Ўтган йили хоккейчиларимиз Свердловск ҳамда Первоуралск шаҳарларида бўлиб I Бутуниттифоқ ўсмирлар ўйинларининг финал мусобақаларида ҳамда Қозоғистонда ўтказилган зона турнирида иштирок этдилар.

Сафарда ўтказиладиган турнирлар ёшларнинг спорт маҳоратини оширишда алоҳида ўрин тутишини таъкидлаб ўтмоқчиман. Бундай турнирларга машғулотларда, мактаб ички чемпионатларида тиришқоқлиги, ҳаракатчанлиги билан ўзини кўрсатган ёшларни олиб кетамиз. Бу эса келгусида бошқа ёшларимизни ҳам ўзларини яхши томондан кўрсатишга ундайди.

Кўпчилик спорт мухлислари мактабда етишиб чиққан ва ҳозирда мастерлар командаларида ўйнаётган талабаларимиз билан қизиқиши табиий. Спорт мактабининг битирувчиларидан И. Синицин, О. Суворовлар айни пайтда Тошкентнинг «Бинокор» командаси асосий составидан мустаҳкам ўрин олганлар. Ака-ука Сумичкинлар Новосибирскда, Э. Свердлов эса Свердловскнинг Армия спорт клубида ўйнашаяпти, Р. Камолиддинов ва Р. Махсудов сингари тренерларимиз ҳам мактабнинг собиқ талабаларидир.

Иқтидорли хоккейчилар тайёрлаш ишларини янада яхшилаш мумкин. Бунинг учун олдимизда турган бир қатор муаммоларни ҳал қилишимиз керак.

Аввало, юқорида таъкидлаб ўтганимдек, ёшларнинг маҳоратини оширишда энг таъсирчан тадбирлардан бири бўлган сафардаги ўйинлар ҳақида тўхталмоқчиман. Ўтган йили сафарда бир-иккита турнирда иштирок этдик, холос. Лекин маблағ ажратилмаганлиги сабабли ўртоқлик учрашувларига боролмай, мактабимизнинг ўзидагина ўралашиб қолдик.

Спорт инвентарларининг етарли эмаслиги ҳам машғулотларни юқори савияда олиб боришга ҳалақит бераяпти. Ахир нафақат мактабимиз омборида, балки республикамиздаги спорт магазинларида кичик размердаги конькили ботинкалар топилмаслигини қандай изоҳлаш мумкин? Бу масала билан чуқурроқ қизиқиб кўрсак, спорт инвентарларини республикамизга етказиб бераётган таъминотчиларга бирор марта эътироз билдирилмаган экан. Ана шундай муаммоларни ҳал этишга Ўзбекистон ССР Савдо министрлиги ёрдам берса айни муддао бўларди.

ОҚҚЎРҒОН районидаги Ҳамза номли 6-ўрта мактабда физкультура ва спорт ишлари яхши йўлга қўйилган. Ўқувчилар райондаги турли мусобақаларда муваффақиятли қатнашиб келмоқдалар. Суратда: физкультура ўқитувчиси Салим Ризманов (чапда) ёш баскетболчилар билан машғулот ўтказяпти.

Х. Аввалов фотоси.

МАЙДОН ЭГАЛАРИ

ҒОЛИБ

БУ САФАРГИ анъанавий турнирда республикамизнинг кучли спортчилари қатори РСФСР, Қозоғистон, Озарбайжон, Литва, Қирғизистон, Тожикистон республикаларининг вакиллари ҳам иштирок этди. Шуни қувонч билан таъкидлаш керакки ҳар қайси вазнда Бутуниттифоқ мусобақаларининг совриндорлари қатнашган бўлишига қарамай майдон эгалари ғолиб чиқишди. Жумладан, тошкентлик Бобомурод Файзиев аслида самбо билан шуғулланади. У жаҳон кубогини ҳам қўлга киритган. Дзю-дочилар турнирида биринчи марта қатнашишига қарамай 60 килограммгача вазнлилар баҳсида у энг яхши спортчи деб тан олинди ва мастерлик талабини бажарди. Холтўра Каримов ва Жўра Ҳавасовлар ҳам ўз вазнларида фахрли биринчи ўринни эгалладилар. 16 ёшли Бахтиёр Мадраҳимов (78 килограмм) мухлисларда ҳам, мутахассисларда ҳам жуда яхши таассурот қолдирди. Чирчиқлик Игорь Поздняков ва тошкентлик Сергей Левчиклар ҳам турнирда ғолиблик шоҳсупасига кўтарилдилар. Олмаликда ниҳоясига етган Бутуниттифоқ турнирида жами 160 спортчи иштирок этди.

ДЕНГИЗ КУПКУРАШЧИЛАРИ БИРИНЧИЛИГИ

ДОСААФЧИ спортчиларнинг республика чемпионати Навоий шаҳрида бўлиб ўтди. Ўзбекистон Давлат физкультура институтининг студенти Эльвира Полянина сузиш, мерганлик ва кросс мусобақаларида ҳаммадан кўп 3050 очко тўплаб биринчи бўлди.

Эркаклар мусобақасида В. Буланов ғолиб келди.

ИККИ МЕДАЛЬ

АБХАЗИЯ Автоном республикасининг Гали шаҳрида байдарка ва каноэда эшкак эшиш бўйича мамлакат шахсий биринчилиги бўлиб ўтди. «Буревестник» командаси аъзоси Т. Левица олтин, Г. Шарофуддинова бронза медали билан тақдирланди.

Александр Иванович ШКУРАТОВ

Иттифоқ миқёсидаги пенсионер, 1929 йилдан КПСС аъзоси Александр Иванович Шкуратов узоқ давом этган касалликдан сўнг 1986 йил 23 январда вафот этди. Коммунистик партия ишига чексиз садоқатли, ёрқин идеаллар тантанаси учун курашга бутун кучини сарф этган ажойиб инсон ҳаётдан кўз юмди.

А. И. Шкуратов 1906 йилда хизматчи оиласида туғилди. Меҳнат фаолиятини 1923 йилда ёғоч арралаш заводларида ишчиликдан бошлади. 1925 йилда у Ўзбекистон ЛКСМ Фарғона шаҳар комитетининг секретари этиб сайланади. А. И. Шкуратов 1926 йилдан 1936 йилгача масъул комсомол ишларида бўлди. 1936 йилда у Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги Партия контроли комитетининг масъул контролери вакили қилиб тайинланади.

А. И. Шкуратов 1938 йилдан 1950 йилгача «Ўртоқ» кондитер фабрикаси директори, Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитети махсус секторининг мудири, Ўзбекистон КП(б) Куйбишев район комитетининг биринчи секретари, Сурхондарё область партия комитетининг иккинчи секретари, Тошкент область партия комитетининг секретари бўлиб ишлади.

Ўзбекистон КП(б) Марказий Комитети ҳузуридаги республика партия мактабини 1952 йилда тамомлагандан сўнг А. И. Шкуратов Тошкент шаҳридаги Марказий район партия комитетининг биринчи секретари этиб сайланади. 1959 йилдан 1961 йилгача у Тошкент область партия комитети маъмурий ва савдо-молия органлари бўлимига мудирлик қилди.

А. И. Шкуратов 1961 йилдан деярли умрининг охиригача Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитети ҳузуридаги партия комиссиясига бошчилик қилди.

Партия уни қайси участкага юбормасин, А. И. Шкуратов юксак масъулият ва большевикча принципиаллик кўрсатди, ўзининг ташкилотчилик қобилиятини ҳар томонлама намоён этди. Бошланғич партия ташкилотлари жанговарлигини ошириш, уларнинг сифат составини яхшилаш, кадрларни танлаш ва тарбиялаш, партия ва давлат интизомини мустаҳкамлаш йўлида катта иш олиб борди.

У ҳалоллиги, ўзига ва партиядаги ўртоқларига нисбатан юксак талабчанлиги, одамларга эътиборлилиги ва ғамхўрлиги билан ажралиб турарди. А. И. Шкуратов областнинг кенг партия, совет, касаба союз, комсомол активи ҳурматига ҳақли равишда сазовор бўлган эди.

У Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети аъзоси, бешинчи чақириқ, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати этиб сайланган эди. 1967 йилдан халқ депутатлари область Советининг депутати, 1952 йилдан Тошкент область партия комитетининг аъзоси эди.

А. И. Шкуратовнинг партия ва давлат олдидаги хизматлари Ватаннинг юксак мукофотлари билан тақдирланганди. У Октябрь революцияси, 3 та Меҳнат Қизил Байроқ, «Халқлар дўстлиги», Ҳурмат Белгиси орденлари, медаллар билан мукофотланган, «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган маданият ходими» фахрий унвонига сазовор бўлган эди.

Партиянинг содиқ фарзанди, сезгир, камтарин ўртоқ, ажойиб, самимий инсон А. И. Шкуратовнинг ёрқин хотираси қалбларимизда ҳамиша сақланиб қолади.

Т. А. Алимов, В. Г. Гордиенко, Н. И. Гусаков, Г. И. Иноятова, Л. С. Ким, Ш. З. Камолхўжаев, С. М. Нестеренко, С. Д. Сайдалиев, Б. Ф. Сатин, Т. З. Орипов, А. В. Браилов, А. И. Севастьянов, Р. Қ. Турсунов, И. И. Федоринов, В. Д. Ардатов, Ғ. Х. Усмонхўжаев.

ТЎҒРИ ОВҚАТЛАНИШ — СОҒЛИҚ ГАРОВИ

Кам овқатланиш ёки ҳаддан ташқари кўп овқатланиш организм фаолиятининг бузилишига олиб келади. Рационал овқатланиш принципларининг узоқ муддат бузилиши хасталикларнинг ривожланишига, ишлаш қобилиятининг сусайишига ва оқибатда умрнинг қисқаришига олиб келади. Ҳаддан ташқари кўп овқатланиш организмдаги алмашув жараёнларининг бузилишига ва кўп ҳолларда юрак системаси, овқат ҳазм қилиш органлари, таянч ва ҳаракат аппарати касалликларининг туғилишига сабаб бўлади.

Узоқ вақт бир хилдаги овқат истеъмол қилиш ҳам ўтда ва буйракда тош йиғилиши касалликларини вужудга келтириши мумкин.

Ўсимлик мойи ва сабзавотларни нисбатан кам истеъмол қилган ҳолда ёғлиқ, шираси кўп овқатларга ҳамда енгил ўзлаштирилувчи углеводларга ружу қилиш инсон саломатлигига салбий таъсир қилади. Озиқ-овқат маҳсулотларида кўпгина биологик актив моддалар фармокотерапияда қўлланаётган миқдорда, баъзан ундан юқорироқ концентрацияларда учраб туради. Масалан, кофеиннинг терапевтик дозаси суткасига 0,1 граммга тенг бўлган ҳолда, аччиқ чой, кофе, какао билан бирга уни 5 ва ҳатто 10 баробар кўпроқ истеъмол қилинади.

Тиамин каби биоген аминлар пишлоқнинг кўпгина турларида, ачитқи экстрактларида, тузланган сельдда мавжуд; норадреналин банан ва узумда; серожонин эса ананас, помидор, олхўрида учрайди.

Ҳўл меваларда бактерицид (микробга қарши) моддалар — фитонцидлар мавжуд бўлиб, улар турли касалликлар уйғотувчи микробларга салбий таъсир қилади. Масалан, олма стафилококка нисбатан бактерицид хусусиятга эга, анор шарбати сальмонеллар ўсишига тўсқинлик қилади, клюква шарбати газак олувчи, ичак терламаси, чиритувчи микроорганизмларга қарши актив. Пиёз ва саримсоқнинг микробга қарши хусусиятлари ҳам барчага маълум. Афсуски, кўп ҳолларда касални даволаш учун кундалик овқатнинг шифобахш хусусиятларидан кам фойдаланиляпти. Шу билан бирга аҳоли орасида очлик билан даволаш, хом ейиш ва бошқа усуллар ҳам қўлланилмоқда.

Баъзан матбуотда айрим хасталикларни оқсил, углевод ва бошқа моддаларни бўлиб қўллаш орқали даволаш ҳақида шов-шув хабарлар ҳам кўзга ташланяпти. Бундай хабарлар илмий жиҳатдан асосланган эмас. Ҳозирги пайтда олимлар бирбиридан озиқ-овқат маҳсулоти тури (сутли, олмали) ёки бирор кимёвий ингердиентнинг миқдоран кўплиги билан ажралиб турувчи (калийли, магнийли ва бошқа) парҳезларга муносабатларини ўзгартирмоқдалар. Гап шундаки, турли озуқа моддаларига кирувчи ингердиентлар миқдор нисбатини инкор этиш баъзи озиқ-овқат маҳсулотларини асоссиз таъқиқлаб қўйишга олиб келади.

Масалан, бир неча йил аввал атеросклероз хасталиги билан оғриган беморларга ёғли гўшт, тухум ва холестерин моддаси бор бўлган бошқа маҳсулотларни тановвул қилиш мумкин эмас деган фикр кенг тарқалган эди. Аммо бу тавсиянома муаллифлари овқатланишнинг миқдор томонини ҳисобга олмагандилар. Физиологларнинг ҳисоб-китобига кўра, 70 килограммли ўртача вазндаги киши суткасига 0,45 грамм — ҳар килограмм соф вазнга тахминан 7 миллиграммдан холестерин истеъмол қилиши керак. Биринчи категориядаги 100 грамм мол гўштида 0,07 грамм, иккинчи категориядагисида эса 0,06 грамм холестерин мавжуд. Демак, индивидуал суткалик эҳтиёжга қараб, биринчи категорияли мол гўштини иккинчи категориядагига нисбатан камроқ еса бўлади. Тухум истеъмол қилишни ҳам умуман тақиқлаб қўйиш нотўғри.

Шу аснода спорт машғулотлари пайтида энергиянинг қанчалик сарфланишини ҳисобга олиш керакми ёки унинг овқат ҳисобига қанчалик кўпаётганиними деган ўринли савол туғилади. Маълум бўлишича, кейинги ҳолат ҳаддан зиёд семириш, атеросклероз ва бошқа хасталикларнинг олдини олиш ҳамда даволашда муҳимроқ аҳамиятга эга экан. Масалан, эрталабки гимнастика давомида 60 килокалория энергия сарфланади. Бу энергияни уч бўлак қанд ёки бир дона шоколадли конфет билан тиклаш мумкин.

«Саломатлик группаси»даги машғулотлар давомида 200—300 килокалория энергия сарфланади. Машғулотдан сўнг бир бўлак торт ёки шакар булкаси билан ичилган чой сарфланган энергия ўрнини ортиғи билан қоплаши мумкин.

Организмга 30 грамм сариёғ ёки 100 грамм нон орқали кирган энергияни сарфлаш учун 4—5 километр масофа яёв юриш ёки 30 минут гимнастика билан шуғулланиш лозим бўлади.

Бу мисолларнинг ҳаммаси рационни энергия ва кимёвий состави кўламига кўра индивидуал баҳолаш лозимлигини кўрсатади.

Шу ўринда диетология (овқатланиш ҳақидаги фан) жамоат овқатланиш системасида ҳамон етарли даражада тадбиқ этилмаётганини тан олиш лозим. Озиқ-овқат маҳсулотларининг энергетик қуввати ва кимёвий состави этикеткаларда, ошхона ва буфетларнинг менюларида ўз ифодасини топишига зарурият туғилмоқда. Рационнинг энергия ва кимёвий компонентлари балансига индивидуал баҳо бериш системаси кўпгина касалликларнинг олдини олишда катта ёрдам бериб, инсон саломатлигини узоқ йиллар сақлаб қолиш имконини беради.

Л. ЖЕРНОСЕКОВА, врач.
Р. ИБРАГИМОВ, биолог.

Медицина мавзуида суҳбатлар

ДЎСТЛАР ДАВРАСИДА

Олмалиқдаги «Светоч» маданият уйида Дўстлар даврасида ҳушёрлик клуби актив фаолият кўрсатмоқда. Бу ерда ичкиликбозлик ва алкоголизмнинг олдини олиш мақсадида лекция ва суҳбатлар, савол-жавоб кечалари ўтказилмоқда.

Яқинда клуб аъзоларининг прокуратура ходимлари ва врач наркологлар билан ичкиликнинг зарарли оқибатлари ҳақида суҳбати бўлиб ўтди.

Шу куни клуб аъзолари «Соғлом турмуш учун» оғзаки журналини ташкил этишга қарор қилдилар. Оғзаки журнал планига мувофиқ клубда, корхона, ташкилот ва муассасаларда турли мавзуларга бағишланган кечалар ўтказилади. Уларда ёзувчилар, уруш ва меҳнат ветеранлари ҳамда илғор ишчилар билан учрашувлар ўтказиш кўзда тутилган.

Б. СОЛИҲОВ.

ҲАР ТЎҒРИДА

600 КИЛОМЕТРЛИ ДЕВОР

● БУ ЙИЛ Малайзия — Таиланд чегарасида шундай иншоотни қуриш назарда тутилмоқда. Темир-бетон плиталаридан тикланадиган бу девор устидан бир неча қатор тиканли сим ўтказилади. Унинг баландлиги 4,5 метр бўлади. Газетачилар «буюк девор» деб атаган бундай иншоотнинг барпо этилиши нега зарур бўлиб қолди? Деворни қуриш ташаббуси билан чиққан Малайзия ҳукмронлари лоақал шундай усул билан мамлакатга қўшни Таиланддан келаётган контрабандистлар тўдалари йўлини тўсиш мумкин бўлар, деб ҳисобламоқдалар.

СУВДАН... ТЎҒОН

● Бу йилги қиш Марказий Европанинг кўпчилик мамлакатларида серёғин келди. Шу сабабли мутахассислар ҳаддан ташқари серсув тошқинлар бўлишини олдиндан айтмоқдалар. Венгрияда унга тайёргарликни бошлаб юборишди. «Таурас» илмий ишлаб чиқариш бирлашмаси ихтирочилари ажойиб ғоя билан чиқдилар. Улар шаҳарлар ва посёлкаларни сув тошқинларидан ҳимоя қилиш учун ғовлар ва тўғонларни тез қуриш усулини ишлаб чиқдилар. Бир-бирига бирлаштирилган улкан пластик қанорларни хавфли бўлган жойларга олдиндан ётқизадилар. Зарур бўлиб қолса улар ичига сув тўлдирилади ва ишончли тўғонга айланади.

БЎҒОЗ ТАГИДАН

● ГИБРАЛТАР бўғози тагидан Европа ва Африкани бирлаштирадиган тоннель қурилади. Унинг лойиҳасини япон қурилиш компаниялари яратмоқдалар.

Киодо Цусин агентлигининг хабар беришича, 60 километрли сув ости трассаси Испания ва Марокаш соҳилларини автомобиль ёки темир йўл билан бир-бирига туташтиради, деб назарда тутилмоқда. Япониялик экспертлар группаси бўлажак қурилиш ўрнида дастлабки қидирув ишларини амалга оширди. Уларнинг тахминий ҳисобларига кўра тоннель қурилиши учун 10 йил вақт керак бўлади.

(«Социалистическая индустрия»дан).

Редактор Н. НАСИМОВ.

РЕКЛАМА ВА ЭЪЛОНЛАР

«ЎЗБЕККОНЦЕРТ»
В. И. ЛЕНИН НОМЛИ СССР ХАЛҚЛАРИ ДЎСТЛИГИ САРОЙИДА
КПССнинг XXVII съезди ва Ўзбекистон Компартиясининг XXI съезди олдидан
24, 25, 26 январь соат 20.00 да

«ГУЛЛА-ЯШНА, ОНА-ЮРТИМ»
ЭСТРАДА ПРОГРАММАСИ

ҚАТНАШАДИЛАР:
Давлат хизмат кўрсатган «ЯЛЛА» вокал-чолғу ансамбли
Бадиий раҳбар — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Ф. ЗОКИРОВ.
Бутуниттифоқ конкурсларининг лауреати «САДО» ВОКАЛ-ЧОЛҒУ АНСАМБЛИ
Бадиий раҳбар — В. БАРАМИКОВ.
Ўзбекистон ССР Телевидение ва радиоэшиттириш давлат комитети ЭСТРАДА ВА СИМФОНИК КУЙЛАР ОРКЕСТРИ
Бадиий раҳбар ва бош дирижёр — Д. ИЛЕСОВ, дирижёр — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Е. ЖИВАЕВ.
Солистлар: Ўзбекистон ССР халқ артисти М. ШАМАЕВА, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Р. ШАРИПОВА, Бутуниттифоқ ва Халқаро конкурсларнинг лауреатлари Н. НУРМУҲАМЕДОВА ва М. ТОШМАТОВ.
Бутуниттифоқ конкурсларининг лауреатлари: Н. ЧУРАДАЕВА, П. БОРИСОВ, К. ҚАЮМОВ, М. АЛИМОВА, Х. ИСРОИЛОВА, А. ШАРИПОВА, П. КЛИМАХИН, Л. МАКЕЕВ, И. МУШЕЕВ.
Программани — Людмила БЕССАРАБОВА, Владимир ЛАПИН, Бутуниттифоқ конкурсининг лауреати Андрей ПЕТРОВЕЦ олиб борадилар.
БИЛЕТЛАР СОАТ 14.00 ДАН СОТИЛМОҚДА.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
25 ЯНВАРДАН БОШЛАБ
Совет цирки усталарининг томошалари
Кубалик артист, гимнаст—атлет КРУМАЙС Александро, Мегелис ПЕСЕНТО, бўғма илон ўргатувчиси—Игорь ПЕТРУХИН, таниқли масхарабоз, Арманистон ССРда хизмат кўрсатган артист Вилен МЕЛИКЖАНЯН иштирок этади.
Томошалар соат 19.30 да, шанба кунлари соат 16 ва 19.00 да якшанба кунлари эса соат 13, 16, 19.00 да бошланади.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНМОҚДА.
ҚИШЛОҚ ЖОЙЛАРДАН ТУШГАН ЗАЯВКАЛАРГА БИРИНЧИ НАВБАТДА ХИЗМАТ КЎРСАТИЛАДИ.
Касса ҳар куни соат 10 дан 20.00 гача дам олиш кунисиз ишлайди.
Справкалар олиш учун телефонлар: 44-35-91, 44-29-04.

БИЗНИНГ АДРЕС:
700047, ТОШКЕНТ
ЛЕНИНГРАД КЎЧАСИ, 32

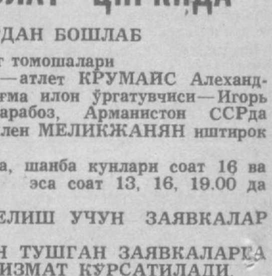

Р. 08544. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг Меҳнат Қизил байроқ орденли босмахонаси, Тошкент шаҳри. ИНДЕКС: 64664. Б. 1531.